ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

Τεύχος 118, Ιούνιος 2005

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Οι νέες θεωρητικές απόψεις που επηρεάζουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, αναφέρονται στον κυρίαρχο ρόλο του ανθρώπινου παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία, στην ενίσχυση του ρόλου του ενδογενούς δυναμικού, στην αναβάθμιση των ποιοτικών παραγόντων, στην χωροθέτηση των δραστηριοτήτων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στον αειφόρο χαρακτήρα της ανάπτυξης.

Ταυτόχρονα γίνεται αντιληπτό ότι οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις πρέπει να προσανατολίζονται όχι μόνο προς την πλευρά της αντιμετώπισης των αναπτυξιακών μειονεκτημάτων των υποβαθμισμένων περιοχών, αλλά κυρίως προς την πλευρά της ανάδειξης και της αξιοποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων σε όλες τις περιφέρειες τις περιοχές και τους νομούς της χώρας.

Για την χάραξη της κατάλληλης αναπτυξιακής στρατηγικής απαιτείται η συστηματική καταγραφή της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας των περιφερειών / νομών των προβλημάτων και των δυνατοτήτων τους. Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ σε αυτό το τεύχος δημοσιεύει άρθρο σχετικά με τις μεταβολές και τις προοπτικές της αγοράς εργασίας στην Κεντρική Μακεδονία. Επιπλέον, η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ παρουσιάζει άρθρο σχετικά με το ασφαλιστικό των τραπεζο-υπαλλήλων. Τέλος παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος • **ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:** ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΙΝΕ, *Πρόεδρος:* Χρήστος Πολυζωγόπουλος, *Αναπληρωτής Πρόεδρος:* Α. Αποστολόπουλος, *Αντιπρόεδρος:* Π. Βούτος, Δ. Στρατούλης, Γ. Ποντικός, *Γρ. Οικονομικού:* Κ. Πουπάκης, *Διευθύνων Σύμβουλος:* Φ. Φατούρος, *Μέλη:* Α. Βλάχος, Π. Γρατσάνης, Στ. Κουτσιούμπελης, Ν. Τσιούνης, Α. Μητρόπουλος, Γ. Ντάσης, Δ. Παρλαβάντζας, Λ. Τέσκος, Σοφ. Κοντόπουλος, Σωτ. Νικολαρόπουλος • **ΓΡΑΦΕΙΑ:** Εμμ. Μπενάκη 71Α, Αθήνα 106 81, Τηλ: 210 3327710, 210 3327726, Fax: 210 3304452 • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:** ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΈΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΈΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΆΣ ΕΡΓΑΣΊΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΉ ΜΑΚΕΔΟΝΊΑ

Του Γιώργου Κριτικίδη

Εισαγωγή

Οι νέες θεωρητικές απόψεις που επηρεάζουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, αναφέρονται στον κυρίαρχο ρόλο του ανθρώπινου παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία, στην ενίσχυση του ρόλου του ενδογενούς δυναμικού, στην αναβάθμιση των ποιοτικών παραγόντων, στην χωροθέτηση των δραστηριοτήτων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στον αειφόρο χαρακτήρα της ανάπτυξης.

Ταυτόχρονα γίνεται αντιληπτό ότι οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις πρέπει να προσανατολίζονται όχι μόνο προς την πλευρά της αντιμετώπισης των αναπτυξιακών μειονεκτημάτων των υποβαθμισμένων περιοχών, αλλά κυρίως προς την πλευρά της ανάδειξης και της αξιοποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων σε όλες τις περιφέρειες τις περιοχές και τους νομούς της χώρας.

Για την χάραξη της κατάλληλης αναπτυξιακής στρατηγικής απαιτείται η συστηματική καταγραφή της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας των περιφερειών / νομών των προβλημάτων και των δυνατοτήτων τους.

Μεθοδολογία - Πηγές

Τα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την εξέταση της αγοράς εργασίας στην περιοχή Μελέτης και στους Νομούς προέρχονται από τους Εθνικούς Λογαριασμούς, την ΕΣΥΕ και τον ΟΑΕΔ, αφορούν δε:

α) το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) για τα έτη 1995 μέχρι 2001,

β) πίνακες των δύο τελευταίων απογραφών του πληθυσμού (1991 και 2001),

γ) πίνακες των καταγεγραμμένων ανέργων του νομού κατά το διάστημα Απριλίου μέχρι Δεκεμβρίου του 2004.

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, ο πληθυσμός στην περιοχή ξεπερνά τις 790.00 άτομα, 395.700 άνδρες και 395.000 γυναίκες, αναλογώντας λίγο περισσότερο από τα 2/5 του πληθυσμού της περιφέρειας (42,1%), πίνακας 1.

---

* Στην Περιοχή Μελέτης συμπεριλαμβάνονται όλοι οι Νομοί της Κεντρικής Μακεδονίας με εξαίρεση την Θεσσαλονίκη και το Άγιο Όρος.

Σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 1991, ο πληθυσμός στην περιοχή αυξήθηκε περί τα 28.500 άτομα, 16.000 άνδρες και 12.500 γυναίκες, δηλαδή σε ποσοστό 3,7% για τα δύο φύλα, 4,2% για τους άνδρες και 3,3% για τις γυναίκες[1].

Ο ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού της περιοχής υπολείπεται έναντι του ρυθμού μεταβολής τόσο της χώρας (8,9%) όσο και της περιφέρειας (10,0%) ενώ συμμετέχει με μικρή αναλογία στην αύξηση του πληθυσμού της περιφέρειας (17,2%).

Πίνακας 1:
Δομή του πληθυσμού στην Περιοχή μελέτης, 1991 & 2001

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ & ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ 2001			
ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0-14	63.626	60.075	123.701
%	16,08	15,21	15,65
15-64	264.713	256.844	521.557
%	69,90	65,04	65,97
65 & άνω	67.333	78.005	145.338
%	17,02	19,75	18,38
ΣΥΝΟΛΟ	**395.672**	**394.924**	**790.596**
Δείκτης Γήρανσης	105,8	129,8	117,5
Δείκτης Εξάρτησης			51,6

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ & ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ 1991			
ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0-14	75.673	71.768	147.441
%	19,93	18,87	19,35
15-64	262.040	257.958	519.998
%	69,01	67,46	68,23
65 & άνω	42.000	52.674	94.674
%	11,06	13,77	12,42
ΣΥΝΟΛΟ	**379.713**	**382.400**	**762.113**
Δείκτης Γήρανσης	55,5	73,4	64,2
Δείκτης Εξάρτησης			46,6

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ & ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ 2001-1991			
ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0-14	-12.047	-11.693	-23.740
%	-15,9	-16,3	-16,1
15-64	2.673	-1.114	1.559
%	1,0	-0,4	0,3
65 & άνω	25.333	25.331	50.664
%	60,3	48,1	53,5%
ΣΥΝΟΛΟ	**15.959**	**12.524**	**28.483**
%	4,2	3,3	3,7

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ & ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ 2001			
ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
0-14	150.562	141.634	292.196
%	16,3	14,9	15,6
15-64	639.297	649.142	1.288.439
%	69,3	68,1	68,7
65 & άνω	133.099	162.824	295.923
%	14,4	17,1	15,8
ΣΥΝΟΛΟ	**922.958**	**953.600**	**1.876.558**
Δείκτης Γήρανσης	88,4	115,0	101,3
Δείκτης Εξάρτησης			45,6

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991, 2001 Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

1 Η εν λόγω μεταβολή του πληθυσμού στην περιοχή προκύπτει από επεξεργασία του πίνακα 1 της απογραφής του πληθυσμού του 1991, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο.

Η μεταβολή στη δομή του πληθυσμού στην περιοχή χαρακτηρίζεται από μείωση μόνο του νέου πληθυσμού (0-14 ετών) κατά (-16,1%), την αύξηση κατά 53,5% του γεροντικού πληθυσμού (65 ετών & άνω) ενώ στον παραγωγικό πληθυσμό (15-64 ετών) της περιοχής επέρχεται μικρή αύξηση της τάξεως του 0,3%. Αποτέλεσμα των εν λόγω μεταβολών είναι, η μείωση της αναλογίας του νεανικού πληθυσμού από 19,4% που αντιστοιχούσαν το 1991 σε 15,7% το 2001, η αύξηση της αναλογίας του γεροντικού πληθυσμού από 12,4% σε 18,4% και η μείωση στον παραγωγικό πληθυσμό από 68,2% σε 66,0%.

Οι μεταβολές στην δομή του πληθυσμού της περιφέρειας χαρακτηρίζεται από μικρότερη μείωση του νέου πληθυσμού (0-14 ετών) κατά (-10,0%), την αύξηση λίγο πάνω από το ήμισυ (51,2%) του γεροντικού πληθυσμού (65 ετών & άνω) και την αύξηση κατά 8,3% του παραγωγικού πληθυσμού (15-64 ετών) αυτής. Αποτέλεσμα των εν λόγω μεταβολών είναι, η μείωση της αναλογίας του νεανικού πληθυσμού από 19,0% που αντιστοιχούσαν το 1991 σε 15,6% το 2001, η αύξηση της αναλογίας του γεροντικού πληθυσμού από 11,4% σε 15,8% και η μικρή μείωση της αναλογίας του παραγωγικού πληθυσμού από 69,5% σε 68,7%.

Τόσο ο δείκτης εξάρτησης[2] όσο και δείκτης γήρανσης[3] στην περιοχή αυξάνονται το εν λόγω διάστημα, ως αποτέλεσμα αφ ενός της μείωσης της αναλογίας των ηλικιών που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία (15-64 ετών) αφ ετέρου της αύξησης των εξαρτημένων ηλικιών (κυρίως των άνω των 65 ετών), ενώ για την περιφέρεια η αύξηση των εν λόγω δεικτών είναι μικρότερη, πίνακας 1.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι για την περιοχή εκτός του προβλήματος της γήρανσης του πληθυσμού, (πρόβλημα τόσο για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας όσο και για την Χώρα), η στασιμότητα του παραγωγικού πληθυσμού καθώς και οι σε μεγαλύτερο βαθμό μεταβολές στον νεανικό και τον γεροντικό πληθυσμό, από τους αντίστοιχους της περιφέρειας και της Χώρας δεν αποτελούν ενθαρρυντικούς παράγοντες για την κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξή του.

Ο Πληθυσμός των Αλλοδαπών

Στον περιοχή ο αριθμός των αλλοδαπών, όπως προκύπτει από την απογραφή (2001), ανέρχεται περί τα 32.900 άτομα, (18.700 άνδρες και 14.200 γυναίκες), αποτελώντας το 4,2% του πληθυσμού της περιοχής, συμμετοχή πολύ μικρότερη τόσο από την αντίστοιχη του συνόλου της Χώρας (762.191 άτομα και ποσοστό 7,0%), όσο και από την αντίστοιχη της περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας (100.178 άτομα και ποσοστό 5,3%) ενώ συμμετέχει περί το 1/3 στο σύνολο των αλλοδαπών της περιφέρειας (32,8%), πίνακας 2.

Οι αλλοδαποί που προέρχονται από τις χώρες μέλη της Ε.Ε. ανέρχονται στα 1.900 άτομα αναλογώντας στο 5,8% του συνόλου των αλλοδαπών της περιοχής και στο 1/3 περίπου των αλλοδαπών από χώρες της Ε.Ε. της περιφέρειας (33,4%).

2 Ο Δείκτης Εξάρτησης δείχνει το “βάρος που φέρνει ο Ενεργός πληθυσμός σε μία δεδομένη στιγμή”. Προσμετράται ως το ποσοστό των ατόμων που δεν ανήκει στις παραγωγικές ηλικίες (κάτω των 15 ετών και άνω των 65 ετών), σε σχέση με τον πληθυσμό των παραγωγικών ηλικιών (μεταξύ 15 και 65 ετών).

3 Ο Δείκτης Γήρανσης δείχνει την Δημογραφική δυναμική του πληθυσμού και προσμετράται ως το ποσοστό του πληθυσμού άνω των 65 ετών σε σχέση με τον πληθυσμό κάτω των 15 ετών. Συνήθως ο Δ.Γ. υπολογίζεται κατά φύλο, ώστε να είναι δυνατή η προσέγγιση των κατά φύλο διαφοροποιήσεων στη διαδικασία γήρανσης.

Πίνακας 2:
Πληθυσμός των αλλοδαπών στην Περιοχή μελέτης και την Περιφέρεια

	Περιοχή Μελέτης			Κεντρική Μακεδονία		
	και τα δύο φύλα	Άνδρες	Γυναίκες	και τα δύο φύλα	Άνδρες	Γυναίκες
Συνολικός πληθυσμός	790.596	395.672	394.924	1.876.558	922.958	953.600
Έλληνες	757.706	376.981	380.725	1.776.380	869.147	907.233
Σύνολο Αλλοδαπών	32.890	18.691	14.199	100.178	53.811	46.367
Αλλοδαποί από χώρες της Ε.Ε.	1.893	813	1.080	5.661	2.431	3.230
Αλλοδαποί από χώρες εκτός της Ε.Ε.	30.946	17.853	13.093	94.443	51.345	43.098
ΑΛΛΟΙ μη δυνάμενοι να καταταγούν	51	25	26	74	35	39

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Αντίστοιχα οι αλλοδαποί που προέρχονται από τις υπόλοιπες χώρες οι οποίοι ανέρχονται στα 31.000 άτομα, αναλογούν στο 94,2% του συνόλου των αλλοδαπών της περιοχής και περίπου στο 1/3 των αλλοδαπών από τις υπόλοιπες χώρες της περιφέρειας (32,8%). Πάνω από ήμισυ των αλλοδαπών που προέρχονται από τις χώρες μέλη της Ε.Ε. είναι γυναίκες (57,1%), ενώ στους αλλοδαπούς από τις υπόλοιπες χώρες οι γυναίκες αναλογούν στο 42,3% αυτών.

Ο Πληθυσμός Εργάσιμης Ηλικίας

Ο πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας, (από 15 ετών και άνω) ανέρχεται περί τα 666.900 άτομα αναλογώντας στο 42,1% του πληθυσμού της περιφέρειας, ο αριθμός των γυναικών είναι κατά τι μεγαλύτερος των ενώ η αναλογία μεταξύ ανδρών/γυναικών είναι ίση περίπου, πίνακας 3. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ή το εργατικό δυναμικό, (δηλαδή το σύνολο των απασχολουμένων και των ανέργων) στο νομό ανέρχεται περί τα 318.200 άτομα, από τα οποία εργάζονται το 88,0% περίπου (279.300 άτομα) ενώ το υπόλοιπο 12,2% είναι άνεργοι. Η συμμετοχή του εργατικού δυναμικού και των απασχολούμενων της περιοχής στα αντίστοιχα μεγέθη της περιφέρειας ανέρχεται στο 40,4% και στο 40,1% αντίστοιχα, ενώ είναι μεγαλύτερη κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες στους ανέργους (42,4%).

Πίνακας 3:
Οικονομικά Ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στην Περιφέρεια, την Περιοχή μελέτης, ανά Νομό και φύλο, 2001.

Φύλο Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός Εργάσιμης Ηλικίας >=15 ετών	Οικονομικώς ενεργοί						Οικονομικώς μη ενεργοί
		Σύνολο (Εργατικό Δυναμικό)	Απασχολούμενοι	Άνεργοι				
				Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	Έχουν εργαστεί στο παρελθόν	Ποσοστό Ανεργίας	
και τα δύο φύλα	1+5	1	2	3	4	3-4	3/1	5
Περιοχή Μελέτης	**709.787**	**318.679**	**279.349**	**39.330**	**20.573**	**18.757**	**12,3%**	**391.108**
Ν. Ημαθίας	119.011	59.351	51.560	7.791	4.186	3.605	13,1%	59.660
Ν. Κιλκίς	74.073	33.279	28.460	4.819	2.003	2.816	14,5%	40.794
Ν. Πέλλας	120.064	60.226	53.779	6.447	3.783	2.664	10,7%	59.838
Ν. Πιερίας	105.215	51.525	45.915	5.610	2.999	2.611	10,9%	53.690
Ν. Σερρών	167.161	75.302	65.180	10.122	5.529	4.593	13,4%	91.859
Ν. Χαλκιδικής	81.371	38.552	34.448	4.104	1.638	2.466	10,6%	42.819
Ν. Θεσσαλονίκης	915.506	469.187	416.332	52.855	23.638	29.217	11,3%	446.319
Άγιον Όρος	1.961	385	374	11	4	7	2,9%	1.576
Κεντρική Μακεδονία	1.584.362	787.807	696.048	91.759	43.780	47.979	11,6%	796.555

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001, Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Οι αναλογίες ανδρών γυναικών στην περιοχή διαμορφώνονται σε 63,6%/36,4% για το εργατικό δυναμικό, για την απασχόληση σε 64,5%/35,5%, για τους ανέργους σε 57,0%/43,0%, το ποσοστό ανεργίας[4] είναι 12,2% το οποίο είναι μεγαλύτερο από αυτό της περιφέρειας (11,6%), στους άνδρες διαμορφώνεται στο 11,0% και στις γυναίκες στο 14,4%.

Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανέρχεται περί τα 348.660 άτομα, αποτελεί πάνω από το ήμισυ (52,3%) του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15 ετών και άνω), ενώ η συμμετοχή του στην περιφέρεια ανέρχεται στο 43,8%. Το 62,8% του μη ενεργού πληθυσμού το αποτελούν γυναίκες και το 37,2% αποτελείται από άνδρες.

Το ποσοστό ανεργίας στους νομούς έναντι αυτού της περιοχής μελέτης είναι μεγαλύτερο στους Ν. Κιλκίς, Σερρών και Ημαθίας και μικρότερο στους υπόλοιπους, ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στην κατά φύλο εξέταση του ποσοστού ανεργίας, με εξαίρεση το ποσοστό ανεργίας των γυναικών της περιφέρειας όπου είναι παραπλήσιο με αυτό της περιοχής, πίνακας 3.

4 Το ποσοστό ανεργίας στο σύνολο της χώρας είναι 11,0% για τα δύο φύλα, 9,6% στους άνδρες και 13,3% για τις γυναίκες.

Περί το 14,0% του μη ενεργού πληθυσμού της περιοχής, βρίσκεται ακόμη στην εκπαιδευτική διαδικασία, το ήμισυ (49,8%) είναι αποσυρμένο από την αγορά εργασίας, το 30,3% αυτών το οποίο αποτελείται από γυναίκες ασχολείται με την οικογενειακή φροντίδα ενώ ένα 6,1% ακόμη συμμετέχει με μη οικονομικές δραστηριότητες.

Αυξημένη είναι η συμμετοχή της περιοχής (43,8%) ως προς την μέση συμμετοχή της στην περιφέρεια, στις κατηγορίες των αποσυρμένων από την αγορά εργασίας και όσων συμμετέχουν με μη οικονομικές δραστηριότητες, (51,0% και 46,3% αντίστοιχα της περιφέρειας), η συμμετοχή της μειώνεται στο 31,8% στην κατηγορία όσων βρίσκονται ακόμη στην εκπαίδευση ενώ αποτελούν περί το 40,8% των γυναικών που ασχολούνται με την οικογενειακή φροντίδα.

Σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή η αύξηση του πληθυσμού της περιοχής κατά 59.500 άτομα οφείλεται στην αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού (70,4%), καθώς το εργατικό δυναμικό του νομού συμμετέχει στην αύξηση του πληθυσμού κατά 29,6%, ενώ η συμμετοχή των γυναικών στην μεταβολή του πληθυσμού είναι 40,7% έναντι 59,3% της συμμετοχής των ανδρών. Στους άνδρες η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται στην αύξηση των μη οικονομικά ενεργών καθώς μειώνεται το εργατικό δυναμικό αυτών, ενώ αντίθετα στις γυναίκες η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται στην αύξηση του εργατικού δυναμικού καθώς μειώνεται ο μη ενεργός πληθυσμός αυτών, πίνακας 4.

Στην περιφέρεια αντίθετα η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται λίγο πάνω από το ήμισυ στην αύξηση του εργατικού δυναμικού (54,1%) έναντι 45,9% της αύξησης του μη ενεργού πληθυσμού, ενώ η συμμετοχή των γυναικών στην μεταβολή του πληθυσμού είναι, 45,7% έναντι 54,3% της συμμετοχής των ανδρών. Στους άνδρες της περιφέρειας η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται κατά μεγάλο βαθμό στην αύξηση των μη οικονομικά ενεργών (70,0%), ενώ αντίθετα στις γυναίκες η αύξηση του πληθυσμού οφείλεται σε μεγαλύτερο βαθμό στην αύξηση του εργατικού δυναμικού (82,6%).

Η αύξηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής, οφείλεται στην αύξηση των ανέργων έναντι αυτής της απασχόλησης (92,7% έναντι 7,3%).

Η μείωση του εργατικού δυναμικού των ανδρών οφείλεται στην μείωση των απασχολούμενων ενώ αυξάνονται οι άνεργοι άνδρες, ενώ στις γυναίκες όπου αυξάνονται και οι δύο αυτές κατηγορίες του εργατικού δυναμικού περί τα 3/4 οφείλεται στην αύξηση των απασχολούμενων γυναικών (73,3%),.

Στην περιφέρεια αντίθετα η αύξηση του εργατικού δυναμικού οφείλεται σε μεγαλύτερο βαθμό στην αύξηση των απασχολούμενων (64,3%), έναντι των ανέργων (35,7%). Στους άνδρες η αύξηση του εργατικού δυναμικού οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση των ανέργων (63,2%), ενώ αντίθετα στις γυναίκες στην αύξηση των απασχολούμενων κατά 76,3%.

Στην αύξηση των ανέργων της περιοχή, η συμμετοχή όσων έχουν εργαστεί στο παρελθόν είναι μεγαλύτερη που έναντι των νεοεισερχόμενων ανέργων (54,4% έναντι 45,6%), στις γυναίκες η συμμετοχή των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν είναι ακόμη μεγαλύτερη (63,7% έναντι 36,3%), ενώ στους άνδρες αυξημένη είναι η συμμετοχή των νεοεισερχόμενων ανέργων (52,6% έναντι 47,4%).

Παρόμοια και στην περιφέρεια η αύξηση των ανέργων σε μεγαλύτερο βαθμό οφείλεται στην αύξηση όσων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν έναντι των νεοεισερχόμενων ανέργων (57,6% έναντι 42,4%), στις γυναίκες η συμμετοχή φθάνει αυτών τα 2/3, ενώ στους άνδρες οι δύο κατηγορίες μοιράζονται την αύξηση 50,0%.

Η αναλογία ανδρών/γυναικών στις μεταβολές τόσο για το σύνολο των ανέργων όσο και για τους νεοεισερχόμενους είναι μεγαλύτερη στους άνδρες (57,0% και 66,0% ανά κατηγορία ανέργων), ενώ στους ανέργους που έχουν εργαστεί στο παρελθόν τα δύο φύλα μοιράζονται την αύξηση 50,0%. Παραπλήσιες είναι οι αναλογίες για τα φύλα στην περιφέρεια, με εξαίρεση την τελευταία κατηγορία όπου οι γυναίκες συμμετέχουν με 53,4% στην αύξηση των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν.

Πίνακας 4:
Οι μεταβολές στον Οικονομικά ενεργό και μη ενεργό πληθυσμό στην περιοχή μελέτης, 1991-2001

Φύλο Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός Εργάσιμης Ηλικίας >=15 ετών	Οικονομικώς ενεργοί					Οικονομικώς μη ενεργοί
		Σύνολο (Εργατικό Δυναμικό)	Απασχολούμενοι	Άνεργοι			
				Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	Έχουν εργαστεί στο παρελθόν	
Περιοχή Μελέτης	1+5	1	2	3	4	3-4	5
και τα δύο φύλα	**59.536**	**17.605**	**1.286**	**16.319**	**7.440**	**8.879**	**41.931**
Άνδρες	35.298	-8.558	-17.883	9.325	4.901	4.424	43.856
Γυναίκες	24.238	26.163	19.169	6.994	2.539	4.455	-1.925
Κεντρική Μακεδονία							
και τα δύο φύλα	**212.038**	**114.777**	**73.795**	**40.982**	**17.383**	**23.599**	**97.261**
Άνδρες	115.224	34.774	12.786	21.988	10.992	10.996	80.450
Γυναίκες	96.814	80.003	61.009	18.994	6.391	12.603	16.811
Σύνολο Χώρας							
και τα δύο φύλα	**1.093.445**	**737.410**	**540.038**	**197.372**	**76.760**	**120.612**	**356.035**
Άνδρες	620.468	233.565	120.090	113.475	55.356	58.119	386.903
Γυναίκες	472.977	503.845	419.948	83.897	21.404	62.493	-30.868

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991, 2001 Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Οι νέοι ηλικίας μέχρι 29 ετών της περιοχής αντιστοιχούν στο 1/4 του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (23,4%), στο 21,3% του μη ενεργού πληθυσμού και στο 26,4% του εργατικού δυναμικού. Επίσης αντιστοιχούν στο 22,2% των απασχολούμενων, στο 56,3% των ανέργων, στο 80,3% των νεοεισερχόμενων ανέργων και στο 30,5 των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν. Αποτέλεσμα των παραπάνω διαφοροποιήσεων είναι οι νέοι να έχουν μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας, μεγαλύτερο από το 1/4 του εργατικού δυναμικού αυτών (26,1%), ενώ στις γυναίκες είναι υψηλότερο 28,3%.

Στην περιφέρεια η συμμετοχή των νέων μέχρι 29 ετών είναι μεγαλύτερη έναντι των νέων της περιοχής στις κατηγορίες, του πληθυσμού αυτών, του εργατικού δυναμικού, της απασχόλησης, των ανέργων και του μη ενεργού πληθυσμού, (26,4%, 25,4%, 27,4%, 24,0%, 79,4% και 53,7% αντίστοιχα ανά κατηγορία), ίσο στις κατηγορίες των ανέργων (Νέοι- Παλαιοί), ενώ το ποσοστό ανεργίας των νέων της περιφέρειας είναι μικρότερο έναντι αυτό της περιοχής, (22,9% για τα δύο φύλα, 24,4% στις γυναίκες).

Ο πληθυσμός των νέων μέχρι 29 ετών στην διάρκεια των δύο απογραφών αυξήθηκε κατά 2.860 άτομα, αύξηση που οφείλεται στην μεταβολή του μη ενεργού πληθυσμού καθώς το εργατικό δυναμικό των νέων μειώνεται. Αντίθετα στην ηλικιακή ομάδα άνω των 30 ετών η αύξηση του πληθυσμού περί τα 18.300 άτομα οφείλεται πάνω από τα 2/3 στην μεταβολή του μη ενεργού πληθυσμού και 32,3% στην μεταβολή του εργατικού δυναμικού.

Στην περιφέρεια ο πληθυσμός των νέων αυξήθηκε περί τα 30.400 άτομα που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στη μεταβολή του μη ενεργού πληθυσμού έναντι αυτής του εργατικού δυναμικού (58,7% έναντι 41,3%), ενώ αντίθετα η αύξηση του πληθυσμού των άνω των 30 ετών οφείλεται σε μεγαλύτερο βαθμό στην μεταβολή του εργατικού δυναμικού έναντι αυτής του μη ενεργού πληθυσμού (56,3% έναντι 43,7%).

Επίπεδο Εκπαίδευσης

Περί τα 3/4 του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας στην περιοχή έχει χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, (μέχρι γυμνάσιο 72,0%), περί το 1/5 δευτεροβάθμια εκπαίδευση (20,7%) και τριτοβάθμια εκπαίδευση το 7,3% του πληθυσμού, οι άνδρες έχουν μεγαλύτερο ποσοστό από το μέσο κυρίως στην δευτεροβάθμια και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και οι γυναίκες μεγαλύτερο του μέσου στην εκπαιδευτική βαθμίδα μέχρι το γυμνάσιο, πίνακας 5.

Στην περιφέρεια το επίπεδο εκπαίδευσης τους πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας διαφέρει έναντι αυτού της περιοχής, καθώς χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο έχει λίγο πάνω από το ήμισυ του πληθυσμού, λιγότερο από το 1/3 έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και πάνω από το 10,0% τριτοβάθμια εκπαίδευση, (54,6%, 31,7% και 13,6% αντίστοιχα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο). Η συμμετοχή ανά εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της περιοχής στη περιφέρεια πλησιάζει το ήμισυ στο χαμηλότερο επίπεδο (49,2%), το 1/3 στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (32,5%) και πάνω από το 1/4 στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (26,7%).

Πίνακας 5:
Επίπεδο εκπαίδευσης και φύλο στην Περιοχή μελέτης, 2001

	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας (>=15 ετών)	790.596	395.672	394.924
Γυμνάσιο, Πρωτοβάθμια και καθόλου σχολείο	569.512	277.678	291.834
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	163.382	88.096	75.286
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	57.702	29.898	27.804
Εργατικό Δυναμικό	318.235	202.295	115.940
Γυμνάσιο, Πρωτοβάθμια και καθόλου σχολείο	167.723	111.110	56.613
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	103.950	66.227	37.723
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	46.562	24.958	21.604

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001,
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Λίγο περισσότερο από το ήμισυ του εργατικού δυναμικού (52,7%) της περιοχής έχει χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, περί το 1/3 έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση (σε άνδρες και γυναίκες) και το 14,6% του εργατικού δυναμικού τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μεταξύ των δύο φύλων οι άνδρες έχουν μεγαλύτερο ποσοστό στην εκπαιδευτική βαθμίδα μέχρι το γυμνάσιο και οι γυναίκες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, (54,9% και 18,6% αντίστοιχα ανά φύλο).

Στην περιφέρεια η κατανομή στο εργατικό δυναμικό ανά εκπαιδευτικό επίπεδο διαφέρει όπως και η αντίστοιχη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας, καθώς το 40,2% του εργατικού δυναμικού έχει χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, περί το 38,2% σε άνδρες και γυναίκες έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 21,6% του εργατικού δυναμικού τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η συμμετοχή της περιοχής ανά εκπαιδευτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού στη περιφέρεια είναι αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας, (53,0% στο χαμηλότερο επίπεδο, 34,5% στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στο 27,3% σε όσους έχουν τριτοβάθμια εκπαίδευση).

Περί το 81,0% του πληθυσμού της περιοχής με τριτοβάθμια εκπαίδευση συμμετέχει στο εργατικό δυναμικό αυτής, η συμμετοχή του πληθυσμού με δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο εργατικό δυναμικό πλησιάζει τα 2/3 (63,6%), ενώ η συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό του πληθυσμού με εκπαιδευτική βαθμίδα μέχρι το γυμνάσιο μειώνεται στο 37,6% αυτών.

Στην περιφέρεια αντίστοιχα η συμμετοχή των βαθμίδων εκπαίδευσης στο εργατικό δυναμικό διαμορφώνονται σε 79,0% στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε 60,0% στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε 36,6% στην χαμηλότερη εκπαιδευτική βαθμίδα.

Απασχόληση

Η απασχόληση στην περιοχή ανέρχεται στα 279.340 άτομα, 180.085 άνδρες και 99.255 γυναίκες. Στην απασχόληση της περιοχής ο τομέας των υπηρεσιών συμμετέχει με ποσοστό 43,0%, ο δευτερογενής τομέας με ποσοστό 20,0%, ο πρωτογενής τομέας με ποσοστό 33,3% ενώ τέλος το υπόλοιπο 3,7% δεν δήλωσε ή δήλωσε ασαφώς τον κλάδο δραστηριότητας. Η απασχόληση τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών συγκεντρώνεται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών και τον πρωτογενή τομέα και λιγότερο στον δευτερογενή, (40,2%, 31,3% και 24,4% αντίστοιχα στους άνδρες και 48,1%, 36,9% και 11,9% αντίστοιχα στις γυναίκες), πίνακας 6.

Στην περιφέρεια πάνω από το ήμισυ των απασχολούμενων συγκεντρώνει ο τομέας των υπηρεσιών (54,8%), το 1/4 ο δευτερογενής τομέας, μόλις το 16,4% ο πρωτογενής ενώ το 4,8% δεν δήλωσε ή δήλωσε ασαφώς τον κλάδο δραστηριότητας.

Αποτέλεσμα των διαφορετικών αναλογιών με τις οποίες συμμετέχουν οι τομείς στην περιοχή και στην περιφέρεια, έχουμε την πολύ μεγάλη συμμετοχή της περιοχής στον πρωτογενή τομέα (81,0%), ενώ στους υπόλοιπους τομείς και η συμμετοχή κυμαίνεται περί το 1/3 των απασχολούμενων της περιφέρειας, (33,4% 31,5% και 31,2% σε Β΄γενή, Γ΄γενή και όσων δεν δήλωσαν αντίστοιχα).

Η δομή της απασχόλησης στην περιοχή χαρακτηρίζεται από το μεγάλο ποσοστό της κατηγορίας των αυτοαπασχολούμενων (28,2%) και των εργοδοτών (11,7%), οι μισθωτοί αποτελούν το ήμισυ σχεδόν των απασχολούμενων (48,4%), ενώ ως συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μελών απασχολείται το 11,6%, πίνακας 6.

Στην περιφέρεια οι κατηγορίες των μισθωτών και των εργοδοτών συμμετέχουν με μεγαλύτερη αναλογία έναντι της περιοχής, ενώ στις κατηγορίες των βοηθών και των αυτοαπασχολούμενων με μικρότερες (61,7%, 12,7%, 19,3% και 6,3% αντίστοιχα). Αποτέλεσμα των διαφορετικών αναλογιών των κατηγοριών των απασχολούμενων σε περιφέρεια και στην περιοχή είναι, τα 3/4 περίπου των βοηθών της περιφέρειας να βρίσκονται στην περιοχή (73,6%), ενώ αντίστοιχα περίπου το 60,0% των αυτοαπασχολούμενων (58,7%), το 37,2% των εργοδοτών και μόλις το 31,5% των μισθωτών της περιφέρειας να προέρχεται από την περιοχή.

Σημαντικό μέρος των κατηγοριών των αυτοαπασχολούμενων και των βοηθών (65,0% και 85,8% αντίστοιχα) προέρχεται από τον πρωτογενή τομέα, αποτελούν πάνω από το 80,0% των απασχολουμένων της περιφέρειας, ενώ ο ίδιος τομέας συμμετέχει με ποσοστό 13,5% στην κατηγορία των εργοδοτών αποτελώντας πάνω από τα 3/4 των απασχολουμένων στις εν λόγω κατηγορίες της περιφέρειας.

Στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου κλπ, βρίσκεται συγκεντρωμένο το 40,0% των εργοδοτών, σε 15,5% ανέρχεται η συμμετοχή των εργοδοτών στα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, η συμμετοχή των οποίων στην περιφέρεια διαμορφώνεται σε 22,0% και 30,0% αντίστοιχα ανά κλάδο.

Πίνακας 6:
Απασχολούμενοι στην Περιοχή μελέτης, κατά τομέα και φύλο, 2001

Φύλο Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ - 91)	Σύνολο	Θέση στο επάγγελμα			
		Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού
	1	2	3	4	5
και τα δύο φύλα	**279.349**	**32.812**	**78.910**	**135.327**	**32.300**
Α΄γενής	93.057	4.428	51.307	9.600	27.722
Β΄γενής	55.809	5.481	8.970	40.023	1.335
Γ΄γενής	120.057	22.005	16.660	78.541	2.851
Δεν δήλωσαν κλάδο	10.426	898	1.973	7.163	392
Άνδρες	180.092	24.640	62.941	87.065	5.446
Α΄γενής	56.432	3.750	41.365	8.071	3.246
Β΄γενής	43.954	4.686	8.059	30.377	832
Γ΄γενής	72.336	15.500	12.018	43.607	1.211
Δεν δήλωσαν κλάδο	7.370	704	1.499	5.010	157
Γυναίκες	99.257	8.172	15.969	48.262	26.854
Α΄γενής	36.625	678	9.942	1.529	24.476
Β΄γενής	11.855	795	911	9.646	503
Γ΄γενής	47.721	6.505	4.642	34.934	1.640
Δεν δήλωσαν κλάδο	3.056	194	474	2.153	235

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001 Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Περί το 1/10 των εργοδοτών και το 1/5 των μισθωτών προέρχεται από τον κλάδο της βιομηχανίας, (11,2% και 17,2% αντίστοιχα). Στην κατηγορία των μισθωτών σημαντικά ποσοστά (περίπου από 10,0%), προέρχονται από τους κλάδους του εμπο-

ρίου, της δημόσιας διοίκησης και της εκπαίδευσης ενώ στο κλάδο των κατασκευών οι μισθωτοί αναλογούν στο 10,0% αυτών, ενώ η συμμετοχή τους αντίστοιχα στην περιφέρεια κυμαίνεται στο 20,0%.

Στους άνδρες η συμμετοχή στις κατηγορίες των εργοδοτών και των αυτοαπασχολούμενων είναι μεγαλύτερη έναντι των γυναικών και μικρότερη στις κατηγορία των μισθωτών και των συμβοηθούντων μελών. Οι γυναίκες αποτελούν το περί το ¼ των εργοδοτών (24,9%), το 1/5% των αυτοαπασχολούμενων, το 35,1% των μισθωτών και το 83,1% των συμβοηθούντων και μη αμειβόμενων μελών. Οι αναλογίες των γυναικών στην περιφέρεια ανά κατηγορία απασχολουμένων είναι μεγαλύτερες σε εργοδότες και μισθωτές και μικρότερες σε αυτοαπασχολούμενες και στα συμβοηθύντα μέλη (25,8%, 39,3%, 23,1% και 80,4% αντίστοιχα).

Οι κατηγορίες οι οποίες αυξάνονται την δεκαετία στην περιοχή είναι αυτές των μισθωτών και των εργοδοτών κατά 26.000 και 17.600 άτομα αντίστοιχα, ενώ μειώσεις έχουν οι υπόλοιπες κατηγορίες κυρίως οι αυτοαπασχολούμενοι κατά 38.300 άτομα και ειδικότερα οι άνδρες, πίνακας 7.

Η μείωση της απασχόλησης των ανδρών στην περιοχή προέρχεται και από την μείωση των συμβοηθούντων μελών ενώ στην αύξηση της γυναικείας απασχόλησης συμμετέχουν όλες οι κατηγορίες με εξαίρεση των αυτοαπασχολούμενων που μειώθηκε μόλις κατά 1.000 άτομα.

Πίνακας 7:
Μεταβολές της Απασχόλησης στην Περιοχή μελέτης, κατά τομέα και φύλο, 1991-2001

Φύλο Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ - 91)	Σύνολο	Θέση στο επάγγελμα				
		Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού	Δεν δήλωσαν θέση
	1	2	3	4	5	6
και τα δύο φύλα	185	17.609	-38.284	26.188	-2.986	-2.342
Α΄γενής	-15.379	1.296	-21.021	6.271	-1.925	0
Β΄γενής	-6.414	1.121	-5.102	-1.993	-440	0
Γ΄γενής	20.828	14.519	-13.503	20.688	-876	0
Δεν δήλωσαν κλάδο	1.150	673	1.342	1.222	255	-2.342
Άνδρες	-18.719	11.758	-37.249	16.551	-8.206	-1.573
Α΄γενής	-24.016	910	-22.510	5.471	-7.887	0
Β΄γενής	-639	871	-4.218	2.812	-104	0
Γ΄γενής	4.911	9.454	-11.535	7.298	-306	0
Δεν δήλωσαν κλάδο	1.025	523	1.014	970	91	-1.573
Γυναίκες	18.904	5.851	-1.035	9.637	5.220	-769
Α΄γενής	8.637	386	1.489	800	5.962	0
Β΄γενής	-5.775	250	-884	-4.805	-336	0
Γ΄γενής	15.917	5.065	-1.968	13.390	-570	0
Δεν δήλωσαν κλάδο	125	150	328	252	164	-769

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1991, 2001,(ηλικίες άνω των 10 ετών) Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Οι μεταβολές στην δομή της απασχόλησης και στους κλάδους είναι παρεμφερείς και στην περιφέρεια, με εξαίρεση τις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες όπου παρά την αύξηση στον πρωτογενή τομέα η απασχόλησή τους μειώθηκε. Η συμμετοχή των γυναικών της περιφέρειας στις κατηγορίες όπου αυξήθηκε η απασχόληση ανέρχεται στο 44,0% για την κατηγορία των μισθωτών και στο 36,0% για την κατηγορία των εργοδοτών, (συμμετοχή μεγαλύτερη έναντι των γυναικών της περιοχής).

Η συμμετοχή της περιοχής στις μεταβολές των απασχολούμενων στην περιφέρειας είναι μικρή (6,6%), στις κατηγορίες όμως όπου η απασχόληση αυξήθηκε, πλησιάζει το 28,0% και το 1/5 (εργοδότες και μισθωτοί), ενώ για τους αυτοαπασχολούμενους και τους βοηθούς των οποίων η απασχόληση μειώθηκε η συμμετοχή ξεπερνά το 1/3 και το 1/4 αντίστοιχα της μεταβολής (36,7% και 24,7% αντίστοιχα).

Η περιοχή παρουσιάζει μεγάλη συγκέντρωση της απασχόλησης[5] στα παρακάτω επαγγέλματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας:

- Των ειδικευμένων γεωργών στον κλάδο της γεωργίας σε ποσοστό 30,0% της συνολικής απασχόλησης.
- Στους ειδικευμένους τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα στους κλάδους της βιομηχανίας, των κατασκευών και του εμπορίου με ποσοστά 5,6%, 5,0% και 1,6% για κάθε κλάδο αντίστοιχα.
- Στους χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων κλπ μηχανημάτων και εξοπλισμού στους κλάδους της βιομηχανίας και των μεταφορών με ποσοστά 2,6% και 2,5% κατά κλάδο.
- Στους ανειδίκευτους εργάτες στους κλάδους της γεωργίας και της βιομηχανίας με ποσοστά 2,3% και 1,5% σε κάθε κλάδο.
- Στους απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών στον κλάδο του εμπορίου με ποσοστό 4,2%, ενώ οι κλάδοι των ξενοδοχείων-εστιατορίων και της εκπαίδευσης συμμετέχουν με ποσοστό 2,7% και 2,3% αντίστοιχα κάθε κλάδος.
- Στα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων στους κλάδους του εμπορίου και των ξενοδοχείων-εστιατορίων με ποσοστό 4,0% και 1,5% αντίστοιχα.
- Στα πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά και άλλα επαγγέλματα στους κλάδους της εκπαίδευσης, της διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας και της υγείας με ποσοστά 4,4%, 1,1% και 1,0% αντίστοιχα κατά κλάδο.

Με την χρήση του Συντελεστή Συμμετοχής[6] (QL) η περιοχή παρουσιάζει μία εξειδίκευση σε ορισμένους κλάδους και επαγγέλματα ως προς τα αντίστοιχα ου συνόλου της χώρας. Όταν δηλαδή η περιοχή συμμετέχει στην απασχόληση του κλάδου/επαγγέλματος με ποσοστό μεγαλύτερο από αυτό με το οποίο συμμετέχει στη

5 Ανάλυση της συνολικής απασχόληση στον νομό με βάση την ποσοστιαία κατανομή αυτής στον διπλό πίνακα της απασχόλησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και ατομικά επαγγέλματα από όπου μπορούν να εξαχθούν τα πρώτα συμπεράσματα για την ειδίκευση του νομού.

6 $QL_r = \frac{A_{ir}}{A_{in}} \Big/ \frac{A_r}{A_n}$ όπου A: απασχόληση, ι: κλάδος, r: περιφέρεια, n: χώρα

συνολική απασχόληση της χώρας, δηλαδή όταν QLr>1 έχει εξειδίκευση. Η διαβάθμιση της εξειδίκευσης έχει ως εξής: όταν 1,25>QL>1 Ειδίκευση, όταν 2>QL>1,25 Μεγάλη Ειδίκευση και με QL>2 Πολύ Μεγάλη Ειδίκευση.

Πολύ μεγάλη ειδίκευση εντοπίζεται στους ειδικευμένους γεωργούς στον κλάδο της γεωργίας, ενώ μεγάλη ειδίκευση εντοπίζεται στους ανειδίκευτους εργάτες στους κλάδους της γεωργίας και της βιομηχανίας, καθώς και στους χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων κλπ μηχανημάτων και εξοπλισμού στη βιομηχανία.

Η εξειδίκευση της περιοχής ως προς τα μεγέθη της απασχόλησης στην περιφέρεια, δείχνει πολύ μεγαλύτερη εξειδίκευση (2>QL>1,25) στον κλάδο της γεωργίας στους ειδικευμένους γεωργούς και στους ανειδίκευτους εργάτες.

Χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανάλυσης απόκλισης - συμμετοχής[7] για την απασχόληση κατά τομέα παραγωγής, στο χρονικό διάστημα μεταξύ των δύο απογραφών (1991-2001), οι νομοί της περιοχής μελέτης ταξινομούνται με τη βοήθεια των περιφερειακών τύπων του Boudeville[8] στο τύπο 7, ενώ κατά τομέα παραγωγής ταξινομούνται στον τύπο 7 ως προς τον πρωτογενή τομέα, στον τύπο 8 ως προς τον δευτερογενή τομέα ενώ ως προς τον τριτογενή τομέα στον τύπο 3, πίνακας 8.

7 Η ανάλυση απόκλισης – συμμετοχής είναι ένα από τα βασικά εργαλεία ανάλυσης και προγραμματισμού στην περιφερειακή επιστήμη. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για την εξήγηση των μορφών της περιφερειακής μεγέθυνσης, τη διάγνωση των περιφερειακών προβλημάτων, το σχεδιασμό της περιφερειακής πολιτικής, την αξιολόγηση της περιφερειακής πολιτικής, την αξιολόγηση της εφαρμοσθείσας περιφερειακής πολιτικής και την επιλογή των μέσων της (Παπαδασκαλόπουλος, 1990, σελ.109). Η μέθοδος αυτή συνίσταται στη διάκριση της μεταβολής ενός δεδομένου μεγέθους, σε μια περιφέρεια, ανάλογα με τα αίτια που προκάλεσαν τη μεταβολή αυτή, κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης χρονικής στιγμής. Θεωρεί, (Καράκος, Κουτρουμανίδης, 1998, σελ. 4), ότι η μεταβολή της απασχόλησης σε ένα νομό – περιφέρεια (χωρική-μονάδα) σε συγκεκριμένη περίοδο εξαρτάται:

1) Από τον ρυθμό μεταβολής της απασχόλησης σε ολόκληρη τη χώρα ή σε μια ευρύτερη γεωγραφική ενότητα, 2) Την κλαδική διάρθρωση του νομού – περιφέρεια και 3) Την ύπαρξη ευνοϊκών συνθηκών στη περιφέρεια για την ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων.

8 Ο Boudeville (1966), με βάση το μέγεθος και το πρόσημο της διαφορικής και της ομολογικής συνιστώσας καθόρισε οκτώ τύπους περιοχών:

Περιφερειακός τύπος ΠΤ	Κριτήριο Boudeville	Ρυθμός μεταβολής σε σχέση με τον Μ. Ο.	Που οφείλεται ο χαμηλός ρυθμός αύξησης της απασχόλησης
1	ΟΣ > 0, ΔΣ > 0 & ¦ΟΣ¦ > ¦ΔΣ¦	αναπτύσσονται με ταχύτερο ρυθμό από το μέσο ρυθμό της χώρας	
2	ΟΣ > 0, ΔΣ > 0 & ¦ΟΣ¦ < ¦ΔΣ¦		
3	ΟΣ > 0, ΔΣ < 0 & ¦ΟΣ¦ > ¦ΔΣ¦		
4	ΟΣ < 0, ΔΣ > 0 & ¦ΟΣ¦ < ¦ΔΣ¦		
5	ΟΣ < 0, ΔΣ > 0 & ¦ΟΣ¦ > ¦ΔΣ¦	αναπτύσσονται με μικρότερο ρυθμό από το μέσο ρυθμό της χώρας	Δυσμενή κλαδική διάρθρωση
6	ΟΣ > 0, ΔΣ < 0 & ¦ΟΣ¦ < ¦ΔΣ¦		Δυσμενείς τοπικοί παράγοντες
7	ΟΣ < 0, ΔΣ < 0 & ¦ΟΣ¦ > ¦ΔΣ¦		Δυσμενή κλαδική διάρθρωση & Δυσμενείς τοπικοί παράγοντες
8	ΟΣ < 0, ΔΣ < 0 & ¦ΟΣ¦ <¦ ΔΣ¦		

Πίνακας 8:
Ταξινόμηση των νομών της Περιοχής με βάση των τύπων του Boudeville

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Συνολική Απασχόληση Μ.Ε.Ρ.Μ. 1991/2001	Τ.Π	Α΄ ΓΕΝΗΣ Μ.Ε.Ρ.Μ. 1991/2001	Τ.Π	Β΄ ΓΕΝΗΣ Μ.Ε.Ρ.Μ. 1991/2001	Τ.Π	Γ΄ ΓΕΝΗΣ Μ.Ε.Ρ.Μ. 1991/2001	Τ.Π
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	0,38%	7	-1,43%	7	-0,52%	7	2,21%	3
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ	-0,54%	8	-3,44%	7	-0,25%	7	1,24%	6
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ	0,28%	7	-0,80%	5	-0,10%	7	1,90%	3
ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	0,68%	7	-0,85%	5	-1,88%	8	2,92%	1
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ	-1,13%	8	-2,78%	7	-3,07%	8	1,33%	6
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	0,99%	7	1,07%	5	0,09%	7	1,43%	3
Περιοχή Μελέτης	0,01%	7	-1,52%	7	-1,08%	8	1,86%	3
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1,92%	2	-0,54%	5	0,09%	7	2,98%	1
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1,10%	7	-1,35%	7	-0,31%	7	2,60%	1

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 2001, 1991, Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Απασχόληση αλλοδαπών

Ο αριθμός των αλλοδαπών, σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού του 2001, που απασχολούνται στην περιοχή πλησιάζει τα 17.000 άτομα, περί τις 12.700 άνδρες και 4.300 γυναίκες, δηλαδή απασχολείται λίγο πάνω από το ήμισυ των αλλοδαπών που βρίσκονται στην περιοχή, και αντίστοιχα πάνω από τα 2/3 των ανδρών και λιγότερο από το 1/3 των γυναικών (51,7%, 67,8% και 30,4% κατά φύλο), πίνακας 9. Οι απασχολούμενοι αλλοδαποί της περιοχής αναλογούν στο 34,5% των αλλοδαπών που απασχολούνται στην περιφέρεια, στο 37,2% για τους άνδρες και στο 28,5% για τις γυναίκες.

Η συμμετοχή τους στην συνολική απασχόληση της περιοχής (6,1%) ξεπερνά την αντίστοιχη αναλογία αυτών στον πληθυσμό, ενώ είναι μεγαλύτερη στους άνδρες 7,0% από ότι στις γυναίκες 4,4%.

Η απασχόλησή τους συγκεντρώνεται κυρίως στον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα παραγωγής οι οποίοι τομείς απορροφούν τα 3/4 των απασχολούμενων αλλοδαπών, ο τριτογενής τομέας απορροφά λίγο πάνω το 1/5 της απασχόλησης ενώ το 4,6% δεν δήλωσε ή δήλωσε ασαφώς τον κλάδο απασχόλησης, (41,7%, 31,8% και 21,9% ανά τομέα παραγωγής).

Στην περιφέρεια η απασχόληση των αλλοδαπών συγκεντρώνεται κυρίως στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα παραγωγής οι οποίοι τομείς απορροφούν τα 3/4 των απασχολούμενων αλλοδαπών, ο πρωτογενή τομέας απορροφά το 1/5 της απασχόλησης ενώ 6,0% δεν δήλωσε ή δήλωσε ασαφώς τον κλάδο απασχόλησης, (40,6%, 34,5% και 19,2% αντίστοιχα ανά τομέα παραγωγής).

Πίνακας 9:
Η απασχόληση των Αλλοδαπών κατά φύλο και κλάδο στην Περιοχή

	και τα δύο φύλα	Άνδρες	Γυναίκες
ΣΥΝΟΛΟ	**16.990**	**12.671**	**14.304**
Γεωργία, κτηνοτροφία κλπ	7.079	5.694	1.559
Ορυχεία, λατομεία	24	22	1
Μεταποιητικές βιομηχανίες	2.117	1.399	2.841
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, νερό	19	18	2
Κατασκευές	3.239	3.203	125
Εμπόριο, επισκευές Ξενοδοχεία εστιατόρια	2.162	1.098	2.844
Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	183	157	101
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	14	4	56
Λοιπές υπηρεσίες	1.369	437	6.143
Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	784	639	632

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η απασχόληση των ανδρών αλλοδαπών στην περιοχή, συγκεντρώνεται κυρίως στους κλάδους της γεωργίας-κτηνοτροφίας κλπ, των κατασκευών, της μεταποιητικής βιομηχανίας και του εμπορίου-ξενοδοχείων & εστιατορίων (45,0%, 25,3% 11,0% και 8,7% ανά κλάδο αντίστοιχα), ενώ στις γυναίκες το 43,0% απασχολείται στο κλάδο των λοιπών υπηρεσιών, με 1/5 συμμετέχουν οι κλάδοι και της μεταποιητικής βιομηχανίας και του εμπορίου - ξενοδοχείων & εστιατορίων, ενώ ένα 11,0% απασχολείται στην γεωργία-κτηνοτροφία κλπ, πίνακας 11.

Οι κλάδοι στους οποίους συγκεντρώνεται η απασχόληση των αλλοδαπών της περιφέρειας είναι οι ίδιοι με αυτούς της περιοχής μελέτης με μειωμένη συμμετοχή στον κλάδο της γεωργίας. Ειδικότερα η απασχόληση των ανδρών συγκεντρώνεται στους κλάδους των κατασκευών, της γεωργίας-κτηνοτροφίας κλπ, της μεταποιητικής βιομηχανίας και του εμπορίου-ξενοδοχείων & εστιατορίων (31,5%, 22,5%, 18,0% και 12,7% ανά κλάδο αντίστοιχα), ενώ στις γυναίκες συγκεντρώνεται στους κλάδους των λοιπών υπηρεσιών, του εμπορίου-ξενοδοχείων & εστιατορίων, της μεταποιητικής βιομηχανίας, και γεωργίας-κτηνοτροφίας κλπ (41,6%, 21,1%, 19,1% και 11,9% ανά κλάδο αντίστοιχα).

Άνεργοι που έχουν εργαστεί στο παρελθόν

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή οι άνεργοι που έχουν εργαστεί στο παρελθόν ανέρχονται περί τα 18.750 άτομα, περί τους 10.500 άνδρες και τις 8.300 γυναίκες, αναλογώντας στο 39,0% του συνόλου των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν στην περιφέρεια, πίνακας 6.

Το 18,3% των ανέργων έχουν εργαστεί στην βιομηχανία (3.440 άτομα), κυρίως ως ειδικευμένοι τεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και ως ανειδίκευτοι εργάτες αναλογώντας στο 7,1%, 4,5% και 4,5% αντίστοιχα των ανέργων.

Το 18,3% επίσης περίπου των ανέργων προέρχονται από τον κλάδο της γεωργίας κτηνοτροφίας κλπ έχοντας εργαστεί κυρίως ως ειδικευμένοι γεωργοί κλπ και ως ανειδίκευτοι εργάτες αναλογώντας στο 15,4% και το 2,2% αντίστοιχα των ανέργων.

Στον κλάδο των κατασκευών έχει εργαστεί το 10,7% των ανέργων (περί τα 2.000 άτομα), κυρίως ως ειδικευμένοι τεχνίτες και ως ανειδίκευτοι εργάτες αναλογώντας στο 7,4% και το 2,4% αντίστοιχα των ανέργων.

Μεγάλη είναι και η αναλογία των ανέργων που προέρχονται από τους κλάδους του εμπορίου καθώς αναλογούν στο 10,8% των ανέργων, έχοντας εργαστεί κυρίως ως πωλητές, ως διοικητικά ή διευθυντικά στελέχη και ως ειδικευμένοι τεχνίτες (5,0%, 2,0% και 1,3% αντίστοιχα των ανέργων).

Περί το 11,0% των ανέργων προέρχονται από τον κλάδο των ξενοδοχείων εστιατορίων οι οποίοι έχουν εργαστεί κυρίως στην παροχή υπηρεσιών (6,7%), ενώ από 1,4% αντίστοιχα των ανέργων αναλογούν οι άνεργοι που έχουν εργαστεί ως διοικητικά ή διευθυντικά στελέχη και ως ανειδίκευτοι εργάτες.

Οι ειδικότητες των ανέργων, ΟΑΕΔ

Σύμφωνα με την τελευταία στοιχεία του ΟΑΕΔ (12ος 20004), οι άνεργοι που έχουν καταγραφεί στην περιοχή ανέρχονται περί τα 39.700 άτομα, από τα οποία πάνω από το 60,0% είναι γυναίκες. Η καταγραφή των ανέργων το τελευταίο δεκάμηνο (3ο-12ο) παρουσιάζει μία μείωση κατά 1.900 περίπου άνεργους η οποία οφείλεται περί τα 3/4 σε μείωση των ανέργων ανδρών (72,0%), πίνακας 10.

Πίνακας 10:
Η εξέλιξη των εγγεγραμμένων ανέργων στην περιοχή, 2004

	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
31/3/2004	16.622	24.934	41.556
30/4/2004	15.882	24.915	40.797
31/5/2004	13.551	22.986	36.537
30/6/2004	11.276	21.273	32.549
31/7/2004	11.167	21.225	32.392
31/8/2004	10.489	20.653	31.142
30/9/2004	10.430	20.984	31.414
31/10/2004	11.766	23.086	34.852
30/11/2004	13.118	24.163	37.281
31/12/2004	15.283	24.408	39.691
ΜΕΤΑΒΟΛΗ	**-1.339**	**-526**	**-1.865**

Πηγή: Παρατηρητήριο Απασχόλησης, ΟΑΕΔ 2004, Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΣΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Περί το 30,0% των ανέργων της περιοχής (άνδρες και γυναίκες) έχουν εργαστεί ως Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών. Περί το 28,0% των ανέργων ανδρών έχουν εργαστεί ως Ειδικευμένοι Τεχνίτες ενώ ακόμη ένα 23,0% αυτών ως Πωλητές ή στην Παροχή υπηρεσιών καθώς και ως Χειριστές μηχανημάτων κλπ. Στα τέσσερα αυτά επαγγέλματα οι άνεργοι άνδρες αναλογούν στο 81,0% των συνολικά ανέργων ανδρών, (πίνακας 18, 12.335 άνεργοι,).

Πάνω από το ήμισυ των ανέργων γυναικών ανέρχονται οι γυναίκες που έχουν εργαστεί ως Υπάλληλοι γραφείου (18,8%), ως Πωλητές ή στην Παροχή υπηρεσιών (23,1%) και ως Τεχνολόγοι τεχνικοί (11,1%). Στα τέσσερα αυτά επαγγέλματα, (μαζί με τους ανειδίκευτους εργάτες), οι άνεργες γυναίκες αναλογούν στο 84,0% των συνολικά ανέργων γυναικών, (πίνακας 12, 22.283 άνεργες,).

Συνολικά στα εν λόγω επαγγέλματα εντοπίζεται και ο κύριος όγκος των ανέργων καθώς η συμμετοχή τους φθάνει το 92,3% των ανέργων του νομού, πίνακας 11.

Πίνακας 11:
Πίνακας Ανέργων κατά μονοψήφιο επάγγελμα, 12ος 2004

Άνεργοι ανά Μονοψήφια επαγγελματική κατηγορία	ΑΠΟΛΥΤΑ ΜΕΓΕΘΗ			ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		
	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1 ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΟΜΕΝΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	76	104	180	0,5%	0,4%	0,5%
2 ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	886	1.816	2.702	5,8%	7,4%	6,8%
3 ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ, ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΝΤΕΣ ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	702	2.711	3.413	4,6%	11,1%	8,6%
4 ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΝΤΕΣ ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	1.150	4.577	5.727	7,5%	18,8%	14,4%
5 ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	1.800	5.646	7.446	11,8%	23,1%	18,8%
6 ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ, ΔΑΣΟΚΟΜΟΙ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΣ	132	41	173	0,9%	0,2%	0,4%
7 ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΝΤΕΣ Σ΄ΥΝΑΦΗ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	4.230	1.796	6.026	27,7%	7,4%	15,2%
8 ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ (ΜΟΝΤΑΔΟΡΟΙ)	1.763	160	1.923	11,5%	0,7%	4,8%
9 ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ, ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	4.542	7.553	12.095	29,7%	30,9%	30,5%
x ΑΛΛΟ	2	4	6	0,0%	0,0%	0,0%
ΣΥΝΟΛΑ	**15.283**	**24.408**	**39.691**	**100%**	**100%**	**100%**

Πηγή: Παρατηρητήριο Απασχόλησης, ΟΑΕΔ 2004, Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΣΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2002), η Περιφέρεια παράγει το 17,2% του συνολικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας. Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 16,9%, στον δευτερογενή το 26,4% και στον τριτογενή τομέα το 56,6% του περιφερειακού (ΑΕΠ), ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 7,0% για τον πρωτογενή τομέα, 22,3% για τον δευτερογενή και 70,6% για τον τριτογενή τομέα.

Όσον αφορά την περιοχή μελέτης τα διαθέσιμα στοιχεία σταματούν το έτος 2001, ενώ σε όλους τους νομούς η συμμετοχή

του Α΄γενή τομέα στο ΑΕΠ είναι μεγαλύτερη έναντι της αντίστοιχης συμμετοχής της περιφέρειας. Σε δύο από τους νομούς η συμμετοχή του Β΄γενή τομέα στο ΑΕΠ είναι μεγαλύτερη (Κιλκίς και Ημαθίας) και μόνο ο Ν. Πιερίας έχει μεγαλύτερη συμμετοχή στον Γ΄γενή τομέα έναντι της περιφέρειας, διάγραμμα 1.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι ίσο σχεδόν με το αντίστοιχο μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 99,9% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 2002, (100,4% για το 2001). Η διαχρονική εξέλιξη του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας την περίοδο 1995-2001 διακρίνεται από δύο περιόδους, μία ανοδική μεταξύ των ετών 1995-1997 και μία φθίνουσα από το 1998 μέχρι σήμερα, παραμένοντας κοντά στο μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας, διάγραμμα 2.

Διάγραμμα 1:
Η κατανομή του ΑΕΠ κατά τομέα παραγωγής το 2001

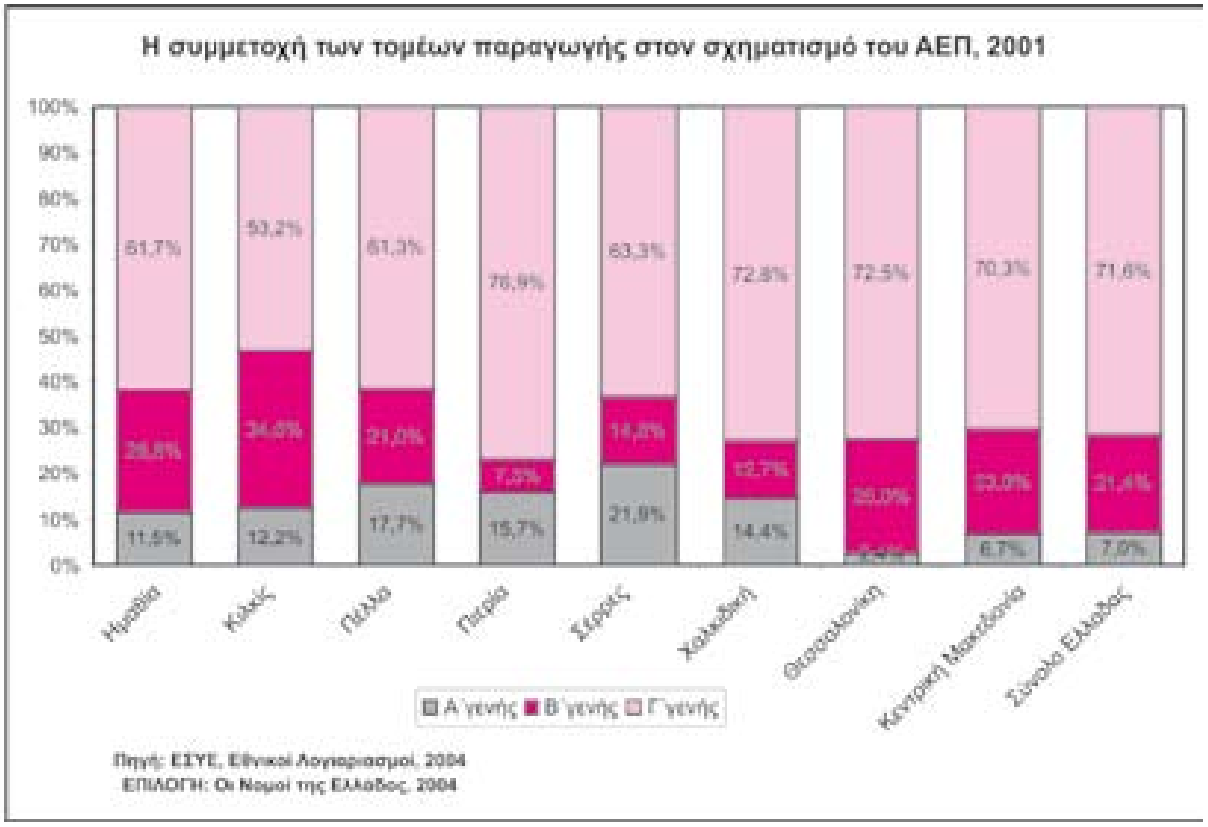

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Διαχρονικά το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στους νομούς της περιοχής είναι κάτω από το μέσο εθνικό επίπεδο με εξαίρεση τον Ν. Χαλκιδικής και κατά συνέπεια του αντίστοιχου της περιφέρειας, μικρότερο έναντι των νομών Θεσσαλονίκης, ενώ ο Ν. Σερρών κατατάσσεται τελευταίος. Η φθίνουσα εξέλιξη του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ στους νομούς της περιοχής εμφανίζεται ένα χρόνο νωρίτερα (1996) έναντι της περιφέρειας, με εξαίρεση τον Ν. Κιλκίς και είναι συνεχής μέχρι σήμερα με εξαίρεση τον Ν. Πιερίας, διάγραμμα 2.

Η μεταβολή που συντελέστηκε στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ την περίοδο 1995-2001 στους νομούς της περιφέρειας, με εξαίρεση των Ν. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, είναι από τις χαμηλότερες μεταξύ των 51 νομών της χώρας, ενώ η σειρά κατάταξής τους έναντι του έτους αναφοράς μεταβλήθηκε δυσμενώς, πίνακας 12.

Πίνακας 12:
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ στους νομούς της περιφέρειας της Κ. Μακεδονίας

Νομοί και Περιφέρεια	1995		2001*		1995-2001	
	ΑΕΠ	ΘΕΣΗ	ΑΕΠ	ΘΕΣΗ	ΜΕΡΜ	ΘΕΣΗ
Ημαθίας	2.510.753	17η	3.356.372	36η	5,0%	49η
Κιλκίς	2.246.873	28η	3.287.285	37η	6,5%	43η
Πέλλας	2.275.308	26η	3.005.687	41η	4,7%	50η
Πιερίας	1.957.720	39η	2.932.194	42η	7,0%	39η
Σερρών	1.819.286	44η	2.718.487	48η	6,9%	40η
Χαλκιδικής	2.515.795	16η	4.171.428	13η	8,8%	19η
Θεσσαλονίκης	2.715.986	10η	4.778.803	6η	9,9%	10η
Κεντρική Μακεδονία	2.485.946	6η	4.093.605	5η	8,7%	7η
Σύνολο Ελλάδος	2.561.015	-	4.078.881	-	8,1%	-

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, 2004 Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Διάγραμμα 2:
Διαχρονική εξέλιξη του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ στους νομούς της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας

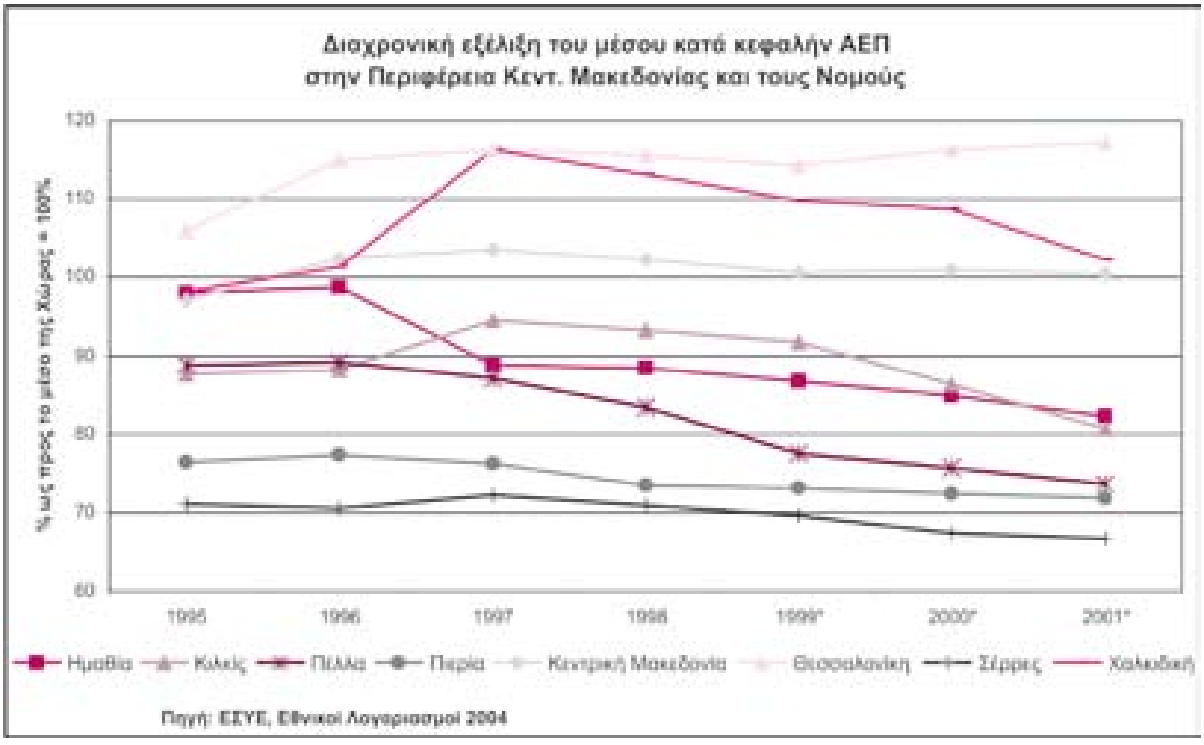

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα στο ΑΕΠ την περίοδο 1995 μέχρι 2001 μειώνεται σε όλους τους νομούς της περιφέρειας, με εξαίρεση τον Ν. Χαλκιδικής, ενώ σε ποσοστιαίες μονάδες οι μεγαλύτερες μεταβολές είναι στους νομούς Κιλκίς 11,4 - Πέλλας 9,7 και Ημαθίας 8,8, πίνακας 13.

Παρόμοια είναι και πορεία της συμμετοχής του δευτερογενή τομέα στο ΑΕΠ των νομών της Κεντρικής Μακεδονίας, με εξαίρεση τους Ν. Κιλκίς και Σερρών, όπου η συμμετοχή αντίθετα από την γενικευμένη τάση αυξάνεται κατά 4,7 και 1,2 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα.

Τέλος, η συμμετοχή του τριτογενή τομέα στο ΑΕΠ την περίοδο 1995 μέχρι 2001 αυξάνεται σε όλους τους νομούς της περιφέρειας, ενώ σε ποσοστιαίες μονάδες οι μεγαλύτερες μεταβολές είναι στους νομούς Ν. Σερρών 12,6 - Ημαθίας 12,4 - Πέλλας 12,0 - Πιερίας 8,4 και Κιλκίς 6,7.

Πίνακας 13:
Η διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχή των τομέων παραγωγής στο ΑΕΠ στους νομούς της περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Γεωργία % ΑΕΠ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	10,9	9,4	9,2	8,7	8,0	7,5	6,7
ΗΜΑΘΙΑΣ	20,3	18,4	12,5	12,4	12,3	12,1	11,5
ΚΙΛΚΙΣ	23,6	21,4	19,9	16,6	16,7	14,1	12,2
ΠΕΛΛΗΣ	27,4	25,0	26,0	25,0	22,0	19,7	17,7
ΠΙΕΡΙΑΣ	20,7	18,7	14,6	15,7	16,3	16,0	15,7
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	3,9	3,3	3,1	2,9	2,7	2,7	2,4
ΣΕΡΡΩΝ	26,6	24,5	26,1	24,6	23,1	20,5	21,9
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	14,4	13,2	20,2	19,0	17,9	18,3	14,4
Βιομηχανία % ΑΕΠ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	24,8	23,8	22,5	22,8	22,0	22,0	23,0
ΗΜΑΘΙΑΣ	30,5	30,7	30,4	30,8	29,7	27,7	26,8
ΚΙΛΚΙΣ	29,9	30,4	32,0	34,2	36,2	34,6	34,6
ΠΕΛΛΗΣ	23,3	23,4	21,4	20,5	19,4	19,8	21,0
ΠΙΕΡΙΑΣ	10,8	10,7	10,5	8,0	7,6	6,7	7,3
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	27,3	25,5	24,0	24,4	23,4	23,8	25,0
ΣΕΡΡΩΝ	13,6	13,9	11,5	12,6	13,1	13,2	14,8
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	14,7	14,3	14,3	14,3	13,7	12,8	12,7
Υπηρεσίες % ΑΕΠ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	64,3	66,8	68,4	68,5	69,9	70,5	70,3
ΗΜΑΘΙΑΣ	49,3	51,0	57,1	56,8	58,0	60,2	61,7
ΚΙΛΚΙΣ	46,5	48,3	48,1	47,3	47,1	51,2	53,2
ΠΕΛΛΗΣ	49,3	51,5	52,6	54,5	58,6	60,5	61,3
ΠΙΕΡΙΑΣ	68,5	70,5	74,9	76,3	76,1	77,3	76,9
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	68,7	71,2	72,8	72,7	73,9	73,5	72,5
ΣΕΡΡΩΝ	59,8	61,6	62,4	62,8	63,8	66,3	72,4
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	70,9	72,6	65,5	66,7	68,4	68,9	72,8

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, 2004 – ΕΠΙΛΟΓΗ: Οι Νομοί της Ελλάδος, 2004

Επίλογος

Επομένως για μια ενεργητική στρατηγική ανάπτυξης του τοπικού συστήματος παραγωγής οφείλεται να προσδιορισθούν (ποσοτικά και ποιοτικά) οι δραστηριότητες που θα συμβάλουν στην βελτίωση του επιπέδου των μεγεθών: της παραγωγικότητα της εργασίας, της μεγαλύτερης συμμετοχής στην αγορά εργασίας και το χαμηλό ποσοστό ανεργίας καθώς και το υψηλότερο ποσοστό των εργασίμων ηλικιών στο συνολικό πληθυσμό, καθώς οδηγούν σε υψηλότερο προϊόν ανά κάτοικο.

Κατά συνέπεια, στα πλαίσια μιας στρατηγικής ανάπτυξης στην κατεύθυνση των "πόλων ανταγωνιστικότητας" (παραγωγικές δραστηριότητες, που επιτρέπουν όχι μόνο την αξιοποίηση του εγκαταστημένου παραγωγικού ιστού και ανθρώπινου δυναμικού, αλλά προκαλούν την επέκτασή του σε νέες παραγωγικές δραστηριότητες) θα πρέπει να απαντηθούν ορισμένα βασικά ερωτήματα, όπως:

α) Ποιες παραγωγικές δραστηριότητες στο νομό, στην κατεύθυνση ενίσχυσης των διατομεακών και διακλαδικών σχέσεων.

β) Ποια χαρακτηριστικά του παραγωγικού συστήματος και του "τοπικού κεφαλαίου" (εργατικό δυναμικό, επίπεδο εκπαίδευσης, γνώση, υποδομές, τοπικά δίκτυα επιχειρήσεων, τοπική διακυβέρνηση κλπ) θα μπορούσαν να συμβάλουν στην διαμόρφωση "πόλων ανταγωνιστικότητας" στο νομό.

Η στρατηγική αυτή ευνοεί την υιοθέτηση μιας πολιτικής ενδογενούς ανάπτυξης, η οποία θα βασίζεται στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και στην οργάνωση των επιχειρήσεων σε τοπικά δίκτυα παραγωγικών δραστηριοτήτων (clusters).

Σε αυτό συμβάλει το μοντέλο των ολοκληρωμένων συμπλεγμάτων δραστηριοτήτων (αγροτο-βιομηχανικό σύμπλεγμα παραγωγής, αγροτο-τουριστικό σύμπλεγμα παραγωγής), το οποίο βασίζεται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που οργανώνονται "σε παραγωγικές συνοικίες" στη βάση της συνεργασίας, της άμιλλας και προσαρμόζονται ταχύτερα στις αλλαγές της καταναλωτικής ζήτησης, στις προτιμήσεις των σύγχρονων καταναλωτών, αλλά και στις ειδικές γνώσεις της εργασιακής δύναμης, αντισταθμίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την έλλειψη οικονομιών κλίμακας και συγκέντρωσης-συγκεντροποίησης που ιδιαίτερα τις χαρακτηρίζει[9].

9 Η. Ιωακείμογλου - Γ. Ευσταθόπουλος: ο Τομέας των Υπηρεσιών, η Ανταγωνιστικότητα και η Απασχόληση, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα 2004, σελ. 95 κεπ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Boudeville J., 1996, Problems of Regional Economic Planning, UK
- Ιωακείμογλου Η. & Ευσταθόπουλος Γ. 2004, Ο Τομέας των Υπηρεσιών, η Ανταγωνιστικότητα και η Απασχόληση, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.
- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 2003, Ετήσια Έκθεση:Η ελληνική οικονομία & η απασχόληση, Αθήνα.
- Καράκος Α. & Κουτρουμανίδης Θ., 1998, Περιφερειακή διάρθρωση του τομέα των Υπηρεσιών στη Βόρεια Ελλάδα, στο ΤΟΠΟΣ - Επιθεώρηση Αστικών & Περιφερειακών Μελετών, 14/98
- Κανελλόπουλος, Κ. Ν., Εκθέσεις 10 Κ.Ε.Π.Ε., 1994, Ανθρώπινοι Πόροι: Πληθυσμός, αγορά εργασίας, εκπαίδευση, Αθήνα.
- Πάντειο Πανεπιστήμιο, 1994, Διερεύνηση των αναγκών Τεχνικής – Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης σε Τοπικό επίπεδο, Τ.Ε.Δ.Κ.Α, Αθήνα.
- Διήμερο Ελληνογαλλικής Συνεργασίας Τ.Ε.Δ.Κ.Α, 1994, Τοπική Ανάπτυξη και Επιμόρφωση, Αθήνα.
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2000, Π.Ε.Π. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ 2000-2006.
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1994, Π.Ε.Π. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ 1994-1999.
- Παπαδασκαλόπουλος Α., Κόνσολας Ν., Πλασκοβίτης Η., 1999, Η Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική στην Ελλάδα, Ι.Π.Α. Αθήνα.
- Παπαδασκαλόπουλος Α., 1990, Βασικές Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Παπαδασκαλόπουλος Α., 1995, Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Παπαδασκαλόπουλος Α., 2004, Περιφερειακός Προγραμματισμός, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Σακέλης, Γ., 1993, Πληθυσμός και Εργατικό Δυναμικό στην Ελλάδα - Μορφολογία και Διαχρονικές Εξελίξεις, Γαβριηλίδης, Αθήνα.
- Σκούτζος Θ., (1993), Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική, Αθήνα: Α. Σταμούλη.
- Τράπεζα της Ελλάδας, (2004), Δελτίο Περιφερειακής Οικονομικής Συγκυρίας Μακεδονίας-Θράκης.
- Ψυχοπαίδης Κ. & Γετίμης Π., 1989, Ρυθμίσεις τοπικών προβλημάτων, ΙΜΕ, Αθήνα.

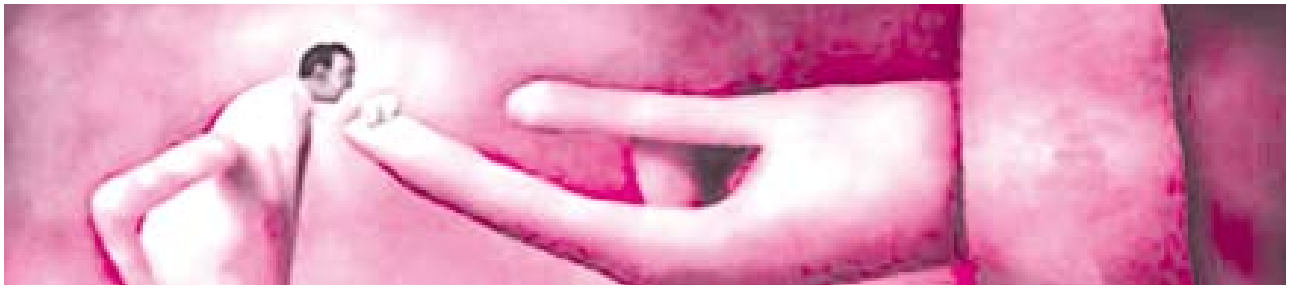

ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟ-ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Του Γιώργου Ρωμανιά

Το κείμενο αυτό το οποίο αποτελεί ένα πρώτο συνοπτικό σχολιασμό των ανακοινώσεων των υπουργών οικονομίας και απασχόλησης και του νομοσχεδίου για το ασφαλιστικό των τραπεζοϋπαλλήλων, υπογραμμίζει την απαιτούμενη διάκριση ανάμεσα στις στις επιχειρούμενες ρυθμίσεις στην κύρια και σ' εκείνες της επικουρικής σύνταξης.

Ως γενική παρατήρηση θεωρείται ότι με τις ρυθμίσεις για την κύρια σύνταξη, οι επιπτώσεις αναφέρονται και στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ, με τις ρυθμίσεις για την επικουρική ασφάλιση πλήττεται όχι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αλλά το ΕΤΕΑΜ που είναι, ήδη, προβληματικό. Παράλληλα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην επεξεργασία των συγκεκριμένων ανακοινώσεων για το ασφαλιστικό των τραπεζοϋπαλλήλων διερευνώνται μεταξύ των άλλων τα πεδία των συγκεκριμένων ρυθμίσεων από τα οποία οι τράπεζες εξασφαλίζουν σημαντικά οφέλη σε βάρος του ΙΚΑ, του Κρατικού Προϋπολογισμού και των κοινωνικοασφαλιστικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων, χωρίς όμως στην προσέγγιση αυτή για αντικειμενικούς λόγους να προσδιορίζεται το ύψος αυτών των ωφελειών.

1. ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

Σύμφωνα με τις Υπουργικές ανακοινώσεις:

- Συντομεύεται η ένταξή των Ταμείων Κύριας Σύνταξης των Τραπεζο-ϋπαλλήλων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ***κατά 2 χρόνια*** (αντί της ένταξής τους *«έως της 1.1.2008»*, η ένταξη θα γίνει ***«από 1.1.2006»*** κατά την Ανακοίνωση η μέχρι «31Δεκεμβρίου 2005» κατά το σχέδιο νόμου (άρθρο 1 παρ. 1). Πρόκειται για τα Ταμεία Συντάξεων Προσωπικού των Τραπεζών Εθνικής, Αγροτικής και ΕΤΒΑ (το ΤΑΠ-ΙΛΤ έχει, ήδη, ενταχθεί στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

- Η ένταξη, όμως, στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, των Ταμείων αυτών κύριας σύνταξης, τελεί υπό τον όρο της προηγούμενης (και πάντως, μέχρι 31.12.2005), ένταξης των αντίστοιχων ταμείων επικουρικής ασφάλισης του προσωπικού στο ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζο-υπάλληλων. Ο όρος αυτός δεν υπήρχε στο κείμενο της κοινής Υπουργικής Ανακοίνωσης, ούτε και είχε αναφερθεί ποτέ αλλά συμπεριλήφθηκε, για πρώτη φορά, στο κείμενο του νομοσχεδίου. Με δεδομένο, ότι, με την ένταξη στο

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ των Ταμείων Κύριας Σύνταξης των Τραπεζών Εθνικής, Αγροτικής και ΕΤΒΑ, οι Τράπεζες αυτές θα έχουν σοβαρότατες μειώσεις των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλουν, σήμερα, στα αντίστοιχα Ταμεία, ο όρος ηχεί ως περίπου εκβιαστικός.

- Οι υπουργικές ανακοινώσεις και το νομοσχέδιο περιορίζονται στο να αναφέρουν, ότι, η ένταξη στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ θα γίνει *«σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του Ν. 3029/2002»*. Κατά συνέπεια, η ένταξη θα γίνει με κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Απασχόλησης, θα πρέπει, όμως, *να έχουν προηγηθεί*
α) *ειδική σχετική Απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των Ταμείων και*
β) *εκπόνηση ειδικής οικονομικής μελέτης* (άρθρο 5 παρ. 2 Ν. 3029/2002). Παρά τη ρητή αναφορά των υπουργικών ανακοινώσεων στις προϋποθέσεις ένταξης και τις ρητές αυτές σχετικές προβλέψεις του νόμου 3029/2002, πρέπει να έχουμε *μεγάλο βαθμό δυσπιστίας* στο εάν η κυβέρνηση εννοεί, πράγματι, όσα ανακοινώνει.

- Στις υπουργικές ανακοινώσεις και το νομοσχέδιο ουδέν διαλαμβάνεται, ειδικότερα, για την εφαρμογή η όχι της πρόβλεψης του άρθρου 5 παρ. 6 του Ν. 3029/2002 (*«από της εντάξεως, οι ήδη ασφαλισμένοι εξακολουθούν να διέπονται ως προς τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης από τις διατάξεις της νομοθεσίας των εντασσόμενων κλάδων»*). Επισημαίνεται, όμως, ότι, με διαδοχικές του δηλώσεις, ο *Υπουργός Οικονομίας έχει εκφράσει την άποψη περί κατάργησης της πρόβλεψης αυτής*, ώστε να απαιτείται αυξημένη προσοχή σε παρόμοιες κινήσεις του.

- Καλύπτονται τα ελλείμματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, βάσει του νόμου 3029/2002 άρθρο 4 παρ. 3. Υπενθυμίζεται, ότι, με την επικαλούμενη διάταξη *«αν ενταχθούν σταδιακώς στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και άλλα Ταμεία,* ***το κράτος αναλαμβάνει την κάλυψη των ελλειμμάτων των Ταμείων αυτών*** *και αναπροσαρμόζει τη χρηματοδότηση σε επίπεδα που θα αποτρέπουν πρόσθετες επιβαρύνσεις του ΙΚΑ»*.

Το ερώτημα που γεννάται είναι **ποιος θα υποχρεωθεί να καλύψει τα ελλείμματα αυτά.** Στο σημείο αυτό, οι υπουργικές ανακοινώσεις **επιχειρούν να παραπλανήσουν:** προβάλλουν τη δήθεν φιλεργατική πρόβλεψη, ότι, η σύγκλιση των εισφορών των εργαζόμενων στις αντίστοιχες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, θα γίνει αμέσως, από 1.1.2006, ενώ για τους εργοδότες προβλέπεται σταδιακή μείωση των καταβαλλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, μέσα σε μια πενταετία αρχής γενομένης από 1.1.2006.

Οι προβλέψεις αυτές των ανακοινώσεων οδηγούν αβίαστα στη διαπίστωση, ότι, το βάρος των ελλειμμάτων των εντασσόμενων Ταμείων κύριας σύνταξης *αναλαμβάνει να καλύψει, εξ ολοκλήρου, ο κρατικός προϋπολογισμός. Αυτό, όμως, συνιστά πολύ σοβαρή οικονομική ενίσχυση των Τραπεζών.*

Πράγματι, σύμφωνα με το Ν. 3029/2002 (άρθρο 5 παρ. 11 ν. 3029/2002), η μείωση των εργοδοτικών εισφορών ***συνδυάζεται με την κάλυψη των οργανικών ελλειμμάτων των Ταμείων από τις Τράπεζες.*** Ήδη, στις υπουργικές ανακοινώσεις ***δεν υπάρχει οποιαδήποτε παρόμοια σύνδεση:*** προβάλλεται ο ετεροχρονισμός στη μείωση των εργοδοτικών σε σχέση με τις εργατικές εισφορές και διευκρινίζεται, ότι, *αντί υπουργικής Απόφασης θα ψηφισθεί νόμος* για τη μείωση των εισφορών και παρασιωπάται, ότι, η ανάγκη έκδοσης νόμου προ-

κύπτει, ακριβώς, επειδή θα τροποποιηθεί η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 11 του Ν. 3029/2002, ***ώστε να απαλλαγούν οι Τράπεζες από την υποχρέωση κάλυψης των οργανικών ελλειμμάτων των Ταμείων.***

Κατά συνέπεια ο ισχυρισμός, των 2 Υπουργών, ότι «*η ρύθμιση που παρουσιάζουμε κινείται στα πλαίσιο του Ν. 3029/2002*» ***δεν είναι ακριβής*** αφού βασικής σημασίας διάταξη του Ν. 3029/2002 που υποχρέωνε τις Τράπεζες στην κάλυψη των οργανικών ελλειμμάτων των Ταμείων ***καταργείται***. Το βάρος από την κατάργηση της υποχρέωσης αυτής των τραπεζών φέρεται να αναλαμβάνει, έναντι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο κρατικός προϋπολογισμός. Σε ποιο βαθμό, όμως, στην πράξη, ο κρατικός προϋπολογισμός θα ανταποκριθεί και σ' αυτήν τη νέα υποχρέωσή του *παραμένει ζητούμενο*.

Στο νομοσχέδιο (υπενθυμίζεται, ότι, κατατέθηκε 2 μόλις ημέρες μετά τις κοινές Υπουργικές Ανακοινώσεις), έχει απαλειφθεί η πρόβλεψη, ότι αντί υπουργικής Απόφασης θα ψηφισθεί νόμος για τη μείωση των εισφορών. Τι έχει μεσολαβήσει για την αλλαγή αυτή δεν μπορεί να μαντέψει κανείς. Υποθέτω, ότι, η αλλαγή αυτή υποκρύπτει κάποια μεθόδευση.

Από την άμεση και ευθεία, όμως, σύνδεση της κύριας σύνταξης με τη λεγόμενη επικουρική των τραπεζο-υπαλλήλων, ανακύπτει ένα σοβαρότατο πρόβλημα σύγχυσης εννοιών που διαπνέει το σύνολο του σχεδίου νόμου. Κατ' αρχήν, είναι λάθος η αντιμετώπιση του «επικουρικού» των υπαλλήλων συγκεκριμένων τραπεζών ως θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης. Η έννοια «κοινωνική ασφάλιση» (Διεθνής Σύμβαση Εργασίας που έχει κυρωθεί με νόμο και από την Ελλάδα) εμπεριέχει στοιχεία (μεταξύ των οποίων και η συμμετοχή του κράτους και ως εν μέρει χρηματοδότη) που απουσιάζουν ολοσχερώς από την «επικουρική ασφάλιση» του προσωπικού π.χ. των Τραπεζών Εμπορική και ALPHA. Στις περιπτώσεις των τραπεζών αυτών έχουμε μορφή ιδιωτικής ασφάλισης: η επικούρηση αποτελεί λογαριασμό που έχει προκύψει από ιδιωτική (συλλογική, χωρίς την ανάμιξη του κράτους) συμφωνία. Τα Ταμεία της κοινωνικής ασφάλισης, τόσο της κύριας όσο και της επικουρικής, συνιστώνται με νόμο όχι με συλλογικές συμβάσεις. Σύμφωνα, εξάλλου, με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τον ανταγωνισμό, κάθε επιχείρηση (και συνεπώς, κάθε Τράπεζα) μπορεί να δημιουργεί, είτε αυτοβούλως είτε έπειτα από διαπραγματεύσεις και συμφωνία με τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση των εργαζομένων σ' αυτήν, όσους παρόμοιους λογαριασμούς επιθυμεί. Από πουθενά δεν προκύπτει ότι, όλες οι επιχειρήσεις και όλες οι τράπεζες οφείλουν, σε καθεστώς αυξημένης νομοθετικής μέριμνας και προστασίας ανταγωνισμού, να δημιουργούν και να διατηρούν τους ίδιους λογαριασμούς. Μια παρόμοια, άλλωστε, ρύθμιση άνωθεν επιβολής ομοιομορφίας, θα απέκλειε τον ανταγωνισμό.

Στα πλαίσια των χωρών μελών της Ε.Ε., άλλωστε, διαπιστώνεται η ύπαρξη και λειτουργία πληθώρας επιχειρήσεων και τραπεζών, με εντελώς διαφορετικούς όρους ανάλογων συμφωνιών και με ποικιλία επενδυτικών (συνταξιοδοτικών) λογαριασμών (πολύ ενδιαφέρουσα, σχετικώς, η επισκόπηση του μωσαϊκού των ρυθμίσεων μεταξύ των γαλλικών η των γερμανικών η των βρετανικών τραπεζών).Οι διαφορές αυτές πηγάζουν, ακριβώς, από τη φύση των συμφωνιών: πρόκειται για συλλογικές αλλά πάντως, ιδιωτικές (χωρίς δηλαδή οποιαδήποτε σχετική παρέμβαση του κράτους) συμφωνίες. Προστίθεται, ότι, κάθε επιχείρηση και κάθε τράπεζα επιλέγει το δικό της σύστημα αμοιβών του προσωπικού

– και στο σύστημα αυτό εντάσσεται και η δημιουργία των όποιων λογαριασμών μελλοντικών (συνταξιοδοτικών) παροχών.

Το θέμα καθίσταται περισσότερο κατανοητό, αν επιχειρήσουμε να το μεταφέρουμε, με κάποια εννοιολογική ανοχή, βεβαίως, στις ασφαλιστικές εταιρείες και καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι όλες όφειλαν να προσφέρουν στο κοινό ομοιόμορφα συμβόλαια ασφάλισης ζωής. Ασφαλώς, μια παρόμοια επιδίωξη θα οδηγούσε στο θάνατο του ανταγωνισμού.

Συναφείς με τα ανωτέρω, είναι και συγκεκριμένες γνωματεύσεις 3 καθηγητών περί δυνατότητας (αλλά και συνταγματικής υποχρέωσης του κράτους) να υπαγάγει σε κοινές με τους λοιπούς ασφαλισμένους ρυθμίσεις και το σύνολο των τραπεζο-υπαλλήλων (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 19.6.2004). Το Σύνταγμα, όμως, προνοεί περί της κοινωνικής ασφάλισης, όχι περί λογαριασμών που προκύπτουν από ιδιωτικές συμφωνίες, στην κατάρτιση των οποίων δεν έχει παρέμβει το κράτος και από τις οποίες έκαστος των συμβαλλόμενων

αποκτά δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σ' αντίθεση, μάλιστα με την έλλειψη οποιασδήποτε συνταγματικής ρύθμισης για τους ιδιωτικούς λογαριασμούς, το Σύνταγμα προνοεί για την εγγύηση της ελευθερίας των συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμφωνιών. Έχω την αίσθηση, ότι, κατά την εκπόνηση των 3 γνωμοδοτήσεων, δεν υπήρξε επαρκής ενημέρωση και συνεπώς δεν λήφθηκε υπόψη, ότι τα επικουρικά των Τραπεζών Εμπορική και ALPHA δεν υπάγονται στην έννοια της κοινωνικής ασφάλισης αλλά συνιστούν μορφή ιδιωτικής ασφάλισης.

Η σύγχυση, ακριβώς, των εννοιών κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, οδηγεί και σε άλλη διάταξη του νομοσχεδίου. Εκείνη που δήθεν εξομοιώνει τους τραπεζο-υπαλλήλους και δικαιούχους των λογαριασμών επικούρησης που προσελήφθησαν μετά την 1.1.1993, με τους λοιπούς ασφαλισμένους και η εξ αυτού του λόγου μείωση των δικαιωμάτων τους. Η διάκριση, όμως, με το νόμο 2084/1992 των ασφαλισμένων σε ασφαλισμένους πριν και σε ασφαλισμένους μετά την 31.12.1992, αναφέρεται, μόνο στην κοινωνική ασφάλιση και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να πλήξει δικαιώματα που αποκτήθηκαν με συλλογική σύμβαση.

2. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

- Στις ανακοινώσεις των 2 Υπουργών ***διαπιστώνεται σύγχυση*** και το σχέδιο νόμου μεταξύ των επικουρικών Ταμείων και των λεγόμενων επικουρικών των Τραπεζών. Τα επικουρικά Ταμεία έχουν συσταθεί με νόμο και αποτελούν ν.π.δ.δ., σ' αντίθεση με τα επικουρικά των Τραπεζών που αποτελούν προϊόν συλλογικής διαπραγμάτευσης και αποτελούν ν.π.ι.δ. Οι 2 Υπουργοί δεν φαίνεται να έχουν συνειδητοποιήσει την υφιστάμενη νομική και ασφαλιστική διαφορά και απόκλιση των δύο θεσμών.

- Ο ισχυρισμός της ανακοίνωσης, ότι κινείται στο πλαίσιο του Ν. 3029/2002 και ότι «*υλοποιεί τις προβλέψεις του για τη σταδιακή ένταξη των επικουρικών των Τραπεζών στο ΕΤΕΑΜ*» ***δεν είναι ακριβής***. Καμμιά παρόμοια πρόβλεψη βίαιης κατάργησης των επικουρικών των Τραπεζών που αποτελούν ν.π.ι.δ. δεν υπάρχει στο Ν. 3029/2002 που περιορίζεται στην ένταξη στο ΕΤΕΑΜ ***μόνον των επικουρικών ν.π.δ.δ.***

- Η μεταφορά των δικαιούχων των επικουρικών των Τραπεζών στο ΕΤΕΑΜ συνιστά ***κοινωνικο-ασφαλιστικό και νομοθετικό πραξικόπημα.*** Διαγράφονται, βιαίως, τα ατομικά δικαιώματά τους, επιδεινώνονται οι όροι συνταξιοδότησής τους, ενώ παράλληλα, πλήττεται η αυτονομία της ελεύθερης διαπραγμάτευσης. Όμως, ***κερδισμένες από τις ρυθμίσεις αυτές αναδεικνύονται οι Τράπεζες που μειώνουν την καταβαλλόμενη εισφορά τους στο ύψος του 3 %*** (δηλαδή μέχρι και του 1/3 της σημερινής). Επισημαίνεται, βέβαια, ότι, οι τράπεζες θα καταβάλουν και το υπόλοιπο ποσοστό της σημερινής εισφοράς τους στο ΕΤΑΤ αλλά μόνο για τους ασφαλισμένους πριν από την 1.1.1993 (δηλαδή για λιγότερους από το 50 % των σημερινών δικαιούχων και μάλιστα σε χρονική διάρκεια 10 χρόνων. Με τις προωθούμενες ρυθμίσεις, ***καλούνται οι εργαζόμενοι να επωμιστούν, μέσω της επιδείνωσης των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων, το βάρος των απαλλαγών των Τραπεζών από τις ήδη υφιστάμενες υποχρεώσεις τους.*** Ταυτόχρονα και παράλληλα, ο

κρατικός προϋπολογισμός αναλαμβάνει την υποχρέωση κάλυψης των ελλειμμάτων που πρόκειται να παρουσιασθούν στη λειτουργία του ΕΤΕΑΜ. Είναι χαρακτηριστικό αλλά και αποδεικτικό άκρας επιπολαιότητας και άγνοιας, ότι, μεταφέρεται ένας πληθυσμός ασφαλισμένων σε ένα άλλο ταμείο (ΕΤΕΑΜ), χωρίς να υποχρεώνεται το παλαιό Ταμείο (επικουρικό Τραπεζών) να μεταβιβάσει στο νέο Ταμείο τις εισφορές που έχει ήδη εισπράξει!! Δηλαδή άλλος θα δίνει τη σύνταξη και άλλος θα έχει εισπράξει τις εισφορές!

Πράγματι απαιτείται να υπομνησθεί, ότι, η κυβέρνηση κάνει λόγο για ασφάλιση των τραπεζο-ϋπαλλήλων στο ΕΤΕΑΜ, ***παραγνωρίζοντας η αποσιωπώντας, ότι, το Ταμείο αυτό έχει καταστεί προβληματικό,*** αφού, όχι μόνο στερείται της περιουσίας του (παρά την αντίθετη ρητή διάταξη του νόμου, το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν έχει οποιαδήποτε πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό του 2005 για επιστροφή έστω και μέρος της, συσσωρευμένης σ' αυτό, περιουσίας του ΕΤΕΑΜ) αλλά *ακόμη και τις τρέχουσες εισφορές υπέρ του ΕΤΕΑΜ εξακολουθεί να εισπράττει και να διαχειρίζεται το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.*

Παράλληλα, πρωτοφανούς προχειρότητας είναι η πρόβλεψη ότι μεταφέρονται στο ΕΤΕΑΜ οι ήδη συνταξιούχοι των επικουρικών των Τραπεζών, χωρίς να έχει εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή του ΕΤΕΑΜ για την κάλυψη των νέων υποχρεώσεών του αυτών. Αντιθέτως, στην υπουργική ανακοίνωση και το σχέδιο νόμου αναφέρεται, ότι, το ποσόν που καταβάλλεται από τους οφειλέτες εργοδότες (Τράπεζες), ***θα προσδιορισθεί με νόμο, έπειτα από ειδική οικονομική μελέτη και θα καταβληθεί μέσα σε 10 χρόνια ! Με τη ρύθμιση αυτή, οι Τράπεζες ουσιαστικά απαλλάσσονται των ήδη υποχρεώσεών τους, μέσω των επικουρικών και το βάρος κάλυψης των σχετικών δαπανών φέρεται στον κρατικό προϋπολογισμό*** (αφού το ΕΤΕΑΜ είναι ν.π.δ.δ.).

Είναι ενδιαφέρον να υπογραμμισθεί, ότι το νέο-δημιουργούμενο ΕΤΑΤ αποτελεί ***ταμείο φάντασμα***: δημιουργείται ***στα χαρτιά***, συνιστά ***ετοιμόρροπο «κατασκεύασμα» χωρίς θεμέλια, απολύτως θνησιγενή οργανισμό.*** Οι ανακοινώσεις ρυθμίζουν το ποιοι φορείς εντάσσονται στο ΕΤΑΤ, τη διαδικασία ένταξής τους, τις χορηγήσεις συντάξεων και προσυντάξεων αλλά δεν ρυθμίζουν το ακριβές ύψος της χρηματοδότησης του ΕΤΑΤ. Αναφέρονται σε διάταξη ***μέλλοντος νόμου***, μετά ***μέλλουσα***, επίσης, ***ειδική αναλογιστική μελέτη,*** για τον προσδιορισμό του αναλογικού ποσού χρηματοδότησης του εργοδότη αλλά και σε μεταβίβαση της σημερινής περιουσίας (!) των επικουρικών των Τραπεζών χωρίς οποιαδήποτε προηγούμενη προσέγγιση του ύψους της περιουσίας αυτής.

Η υπαγωγή στο ΕΤΑΤ προϋποθέτει τη διάλυση των επικουρικών Ταμείων (άρθρο 6 παρ. 2), η προϋπόθεση, όμως, αυτή αναιρείται στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου, όπου προβλέπεται «η ανάληψη της διεκπεραίωσης και διαχείρισης των κάθε φύσεως υποθέσεων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων των οικείων επικουρικών ταμείων», από το ΕΤΑΤ κατά τη διάρκεια των δικαστικών διενέξεων.

Συμπερασματικά, πρόκειται για ένα ***θεωρητικό κατασκεύασμα*** το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί, νομικά, οικονομικά και ασφαλιστικά αξιόπιστο και επαρκές. Υπονομεύει τα θεμέλια της θεσπισμένης κοινωνικής τάξης, αφού επιχειρεί με τρόπο αυθαίρετο και βίαιο να ανατρέψει θεσμούς, με αποκλειστικό στόχο την υπηρέτηση των συμφερόντων των Τραπεζών.

Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

➤ 21-22 Απριλίου 2005

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Συντονιστής Φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY", στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Συστήματος Ποιότητας των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης» και ειδικότερα στο πλαίσιο του υποέργου 13 «Forum ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης με βασικό θεματικό προσανατολισμό το Σύστημα Ποιότητας και την άμβλυνση των διακρίσεων», συνδιοργάνωσε με το Δίκτυο ROM (εταίρος φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY"), στην Αθήνα, Forum με σκοπό την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Έργου και την αξιοποίησή τους τόσο στο επίπεδο της λειτουργίας των δομών/ υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης και απασχόλησης, όσο και στο επίπεδο της επιρροής ή/ και διαμόρφωσης πολιτικών για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες. Τις εργασίες του Forum χαιρέτισαν ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ κ. Χρήστος Πολυζωγόπουλος, ο Πρόεδρος του Δικτύου ROM κ. Μιχάλης Ταμήλος, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, και του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ εκπροσώπησαν με εισηγήσεις τους οι επιστημονικοί του συνεργάτες Βιβή Σιδηρά, Αδαμαντία Ζαβιτσάνου, Θάλεια Γράβα, Νατάσσα Μπέτζιου, καθώς και οι εξωτερικοί συνεργάτες του Νίκος Παπαδάκης, Γιώργος Τσιώλης, Δημήτρης Γεωργίου και Νίκος Παναγιωτόπουλος.

➤ 16 Μαΐου 2005

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε μέσω των επιστημονικών συνεργατών του Σιδηρά Βιβής και Ζαβιτσάνου Αδαμαντίας, σε Ημερίδα με τίτλο «Γυναικεία ανεργία και τρόποι αντιμετώπισής της», η οποία πραγματοποιήθηκε στην Κοζάνη. Την ημερίδα διοργάνωσαν ο Δήμος, το Εργατικό Κέντρο και η Αναπτυξιακή Εταιρεία Κοζάνης.

➤ 18 Μαΐου 2005

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Συντονιστής Φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY", στο πλαίσιο της Ενέργειας ΙΙΙ και συγκεκριμένα του Αναλυτικού Σχεδίου Δράσης, συμμετείχε μέσω των επιστημονικών συνεργατών του Σιδηράς Βιβής (Υπεύθυνη Έργου) και Ζαβιτσάνου Αδαμαντίας (Υπεύθυνη Δημοσιότητας & Δικτύωσης) στο Workshop με τίτλο «Ανάπτυξη Συστήματος Ποιότητας των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης», που διοργάνωσε η ΑΔΕΠ (εταίρος φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY") στην Πάτρα.

➤ 20 Μαΐου 2005

Το ΙΝΕ ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (εταίρος φορέας του Προγράμματος "Καλειδοσκόπιο") συμμετείχε, μέσω της επιστημονικής του συνεργάτιδας Ζαβιτσάνου Αδαμαντίας, στην πρώτη Θεματική Συνάντηση που διοργάνωσε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (εταίρος φορέας του Προγράμματος "Καλειδοσκόπιο") με θέμα: «Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση ως εργαλείο προώθησης της Κοινωνικής Ένταξης των ατόμων με αναπηρία».

Στη συνάντηση τέθηκαν προβλήματα τα οποία αποτελούν παράγοντες κοινωνικού αποκλεισμού για τα άτομα με αναπηρία και αφορούν:

- ❑ Έλλειψη ή περιορισμένη πρόσβαση στην απασχόληση
- ❑ Προβλήματα πρόσβασης σε χώρους και υπηρεσίες (κοινων. υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, μέσα μεταφοράς κ.λ.π.)
- ❑ Έλλειψη ή περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση
- ❑ Έλλειψη κατάλληλης κατάρτισης
- ❑ Στιγματισμός - προκατάληψη

Οι προτάσεις που προέκυψαν στο πλαίσιο της Θεματικής Συνάντησης περιλαμβάνουν:

- Σχεδιασμό μέτρων για την πολύπλευρη αντιμετώπιση των προβλημάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, απασχόλησης, αγαθών, υπηρεσιών και κοινωνικού περιβάλλοντος
- Πληροφόρηση, όσον αφορά στην κατάσταση των ατόμων με αναπηρία και του βαθμού συμμετοχής τους στην κοινωνία
- Συμμετοχή των ίδιων (μέσω αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων) στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση μέτρων και υπηρεσιών
- Αντιμετώπιση των προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο - Δημιουργία σχεδίων δράσης προσαρμοσμένων στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών
- Βελτίωση της εικόνας των ατόμων με αναπηρία από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, δίνοντας έμφαση στα εμπόδια που συναντούν και στην προσφορά τους όταν αυτά αντιμετωπίζονται.

➤ 23-25 Μαΐου 2005

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Γ. Ρωμανιάς) στο δεύτερο κύκλο σεμιναρίου που διοργάνωσε το Ίδρυμα του Δουβλίνου για τη Βελτίωση των Συνθηκών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας. στη Σλοβενία με θέμα: «Παραμονή των ηλικιωμένων εργαζομένων στην εργασία και μείωση των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων». Στο σεμινάριο συμμετείχαν τριμερείς αντιπροσωπείες εκπρόσωποι εργοδοτών εργαζομένων και κράτους από 13 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα οι εκπρόσωποι προέρχονταν από Δανία, Σουηδία, Ιταλία, Ελλάδα, Αυστρία, Ισπανία, Πορτογαλία, Κύπρος, Μάλτα, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία.

➤ 30 Μαΐου 2005

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Συντονιστής Φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY", στο πλαίσιο της Ενέργειας ΙΙΙ και συγκεκριμένα του Αναλυτικού Σχεδίου Δράσης, συμμετείχε μέσω της επιστημονικής του συνεργάτιδας Ζαβιτσάνου Αδαμαντίας στο Workshop με τίτλο «Ποιότητα στη Συμβουλευτική για την Απασχόληση - Απαντώντας στις επίκαιρες ανάγκες για εργασιακή και κοινωνική ένταξη», που διοργάνωσε ο Συμβουλευτικός Σταθμός του Δήμου Συκεών (εταίρος φορέας της Α.Σ. "E-QUALITY") στη Θεσσαλονίκη

➤ 31 Μαΐου 2005

Το ΙΝΕ–ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Θ. Σπυροπούλου) σε ημερίδα με θέμα «Γυναίκες Εργαζόμενες στον Τουριστικό Τομέα – Προτάσεις προς την Πολιτεία». Το θέμα εισήγησης της εκπροσώπου του ΙΝΕ ήταν: "Η νέα ζήτηση στον τουρισμό και οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό. Τη ΓΣΕΕ εκπροσώπησε η Ε. Βαρχαλαμά με θέμα εισήγησης, «Το νομοθετικό έργο που αφορά γυναίκες εργαζόμενες». Την ημερίδα διοργάνωσε η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατών στον Επισιτισμό και υπαλλήλων τουριστικών Επαγγελμάτων, σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή σύμπραξη «Δίκτυο για την Ισότητα των Ευκαιριών».

➤ 1 Ιουνίου 2005

Το ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, συμμετείχε στην ημερίδα « Κοινωνική και Επαγγελματική Επανένταξη απεξαρτημένων ατόμων » που οργάνωσε το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη) με εισηγήτρια τη Γράβα Θάλεια και θέμα: « Προς την Επαγγελματική και Κοινωνική Ένταξη των απεξαρτημένων ατόμων: ατομικοί και κοινωνικοί παράγοντες αποκλεισμού και προοπτικές ενσωμάτωσης / Αποτελέσματα της έρευνας στο πλαίσιο της Κ.Π. Equal του έργου της Α.Σ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ »

➤ 2 Ιουνίου 2005

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Γ. Ρωμανιάς) σε ημερίδα που διοργάνωσε από κοινού με το Νομαρχιακό Παράρτημα της ΑΔΕΔΥ στη Πάτρα με θέμα «Οι προοπτικές της κοινωνικής ασφάλισης σε Ελλάδα και Ευρώπη».

➤ 9 Ιουνίου 2005

Το ΙΝΕ–ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Σ. Ρομπόλης) σε σεμινάριο συνδικαλιστικής επιμόρφωσης στα Γρεβενά που διοργανώθηκε από το περιφερειακό ΙΝΕ Δ. Μακεδονίας με θέμα: «Περιφερειακή ανάπτυξη και απασχόληση: Η περίπτωση της Δ. Μακεδονίας».

